

Szabó József

DEVIZAHITEL

Alkotmányjogi panaszaim

2014-2016

valamint

Civil kezdeményezésre parlamenti képviselők által... az AB megoldása

Ügyszám: IV/00810/2015

Jelen ügghöz egyesítve lett(ek) a következő ügy(ek): IV/01651/2015, IV/01690/2015, IV/01691/2015, IV/01700/2015, IV/01701/2015, IV/01702/2015, IV/01714/2015, IV/01715/2015, IV/01716/2015, IV/01717/2015, IV/01718/2015, IV/01719/2015, IV/01730/2015, IV/01731/2015, IV/01732/2015, IV/01733/2015, IV/01734/2015, IV/01735/2015, IV/01741/2015, IV/01742/2015, IV/01744/2015, IV/01747/2015, IV/01752/2015, IV/01780/2015, IV/01782/2015, IV/01784/2015, IV/01786/2015, IV/01787/2015, IV/01788/2015, IV/01789/2015, IV/01790/2015, IV/01791/2015, IV/01792/2015, IV/01793/2015, IV/01804/2015, IV/01819/2015, IV/01822/2015, IV/01824/2015, IV/01825/2015, IV/01826/2015, IV/01832/2015, IV/01834/2015, IV/01835/2015, IV/01856/2015, IV/01857/2015, IV/01858/2015, IV/01859/2015, IV/01862/2015, IV/01863/2015, IV/01871/2015, IV/01876/2015, IV/01877/2015, IV/01879/2015, IV/01906/2015, IV/01907/2015, IV/01908/2015, IV/01909/2015, IV/01910/2015, IV/01911/2015, IV/01912/2015, IV/01913/2015, IV/01930/2015, IV/01931/2015, IV/01932/2015, IV/01950/2015, IV/01951/2015, IV/01960/2015, IV/01962/2015, IV/01963/2015, IV/01964/2015, IV/01980/2015, IV/01981/2015, IV/01982/2015, IV/01983/2015, IV/02003/2015, IV/02004/2015, IV/02006/2015, IV/02008/2015, IV/02010/2015, IV/02011/2015, IV/02014/2015, IV/02042/2015, IV/02043/2015, IV/02044/2015, IV/02045/2015, IV/02046/2015, IV/02047/2015, IV/02048/2015, IV/02058/2015, IV/02060/2015, IV/02061/2015, IV/02074/2015, IV/02075/2015, IV/02087/2015, IV/02105/2015, IV/02141/2015, IV/02142/2015,

Első irat érkezett: 03/16/2015

Az ügy tárgya: az egyes fogyasztói kölcsönszerződések devizanemének módosulásával és a kamatszabályokkal kapcsolatos kérdések rendezéséről szóló 2014. évi LXXVII. törvény 2. § (1) bekezdés f) pont fa) és fb) alpontja, valamint a 10. § a) és b) pontja elleni alkotmányjogi panasz (devizahitel átváltása)

Eljárás típusa: Alkotmányjogi panasz (Abtv. 26. § (2) bekezdés)

§

Alkotmánybíróság részére

1015 Budapest,
Donáti u. 35-45.
Postacím: 1535 Budapest, Pf. 773.

ALKOTMÁNYBÍRÓSÁG

Ügyszám: IV/810-0/2015

Érkezett: 2015 MÁRC 16.

Példány: 1 db

Melléklet: 1 db

Tárgy: alkotmányjogi panasz

ISBN 978-615-6453-04-4

Felhasználási és hivatkozási korlátozás. Creative Commons licence:

Ezt művet szabadon megoszthatod, másolhatod és terjesztheted bármilyen módon vagy formában az alábbi feltételekkel.

A megosztás során a szerzőt megfelelően fel kell tüntetned, hivatkozást kell létrehoznod az eredeti teljes mű elérhetőségére. Ezt bármilyen ésszerű módon megteheted, kivéve oly módon, ami azt sugallaná, hogy a szerző támogat téged vagy a felhasználásod körülményeit.

Nem használhatod a művet üzleti célokra.

Megosztás előtt a szövegrészeket nem változtathatod meg, nem írhatod át, nem egészítheted ki a szöveget, és nem keverheted meg úgy az egyes részeket, hogy azok más értelmezésre adjanak lehetőséget, mint a szerző célja.

Kapcsolat a szerzővel: devizahiteligazsag@gmail.com

Első kiadás – 2023.május

Tartalom

Bevezető.....	3
IV/1328-1/2014	4
IV/1566-1/2014	13
IV/1985-1/2014	17
IV/810-0/2015	28
IV/1764-1/2016	32
Civil kezdeményezésre parlamenti képviselők által... az AB megoldása.....	56
Zárszó és ajánló	63

Bevezető

Rendkívül hosszú út van mögöttünk. Az elmúlt bő 15 évben rengeteg mindennel megpróbálkoztunk, mi aktív devizahitelesek. Civilek.

A 2014-2016 közti időszak rendkívül intenzív volt. Sorra születtek a Kúrián a jogegységi határozatok, majd hozta az Országgyűlés a devizahiteles törvényeket. Újra számoltak 2,3 millió deviza alapú szerződést, miután mind érvényessé „gyógyították”. Az adósok megkérdezése nélkül. Sőt, rengeteg esetben az adós akarata ellenére. Mi érintett civilek, ahol csak tudtunk tiltakoztunk. Tüntetések, konferenciák, petíciók, egyeztetések.

Ezekben az években összegyűjtöttem az észrevételeket és a saját laikus megfogalmazásommal öt alkotmányjogi panaszt nyújtottam be. Volt, amikor többen vettünk részt a megfogalmazásban, volt, amikor százan is beadtuk ugyanazt a panaszt. Volt, amikor ügyvédet fogadtam...

A saját devizahiteles peremben, az Ítéletáblára összesítve nyújtottam be mellékletként az öt panasz lényegét:

„Felperes szeretné felhívni a Tisztelt Ítéletábla figyelmét arra, hogy már évekkel ezelőtt észlelte, hogy a Kúria 2/2014 és 1/2016 PJE határozatai, illetve a devizahiteles törvények több pontja sérti a tisztességes bírói eljáráshoz való jogát, valamint nem teszi lehetővé, hogy az uniós fogyasztóvédelmi jogszabályok érvényesüljenek. Ezért felperes öt alkotmányjogi panaszt nyújtott be. Ezek kivonatát mellékeli.”

Ez a kiadvány (tartalomjegyzékkel kiegészítve) változatlan formában tartalmazza a per mellékletét. Miért kellett ezt csatolni a perhez? Mert az AB válasza leginkább az volt, hogy akkor lehet alkotmányjogi panaszt benyújtani, ha a kifogásolt rész közvetlenül hat rám (vagyis jogerős bírósági döntés által).

2020-ban derült ki, hogy ez nincs így!

Két civil szervezet kezdeményezésére parlamenti képviselők nagy csoportja nyújtott be alkotmányjogi panaszt. Ezt a panaszt ugyancsak elutasította az Alkotmánybíróság, azonban megfogalmazta a megoldást. A banki károsultaknak kedvező megoldást.

Ez a „megoldás” jelen kötet végén található (és természetesen az Alkotmánybíróság honlapján).

IV/1328-1/2014

Felperes az Alkotmánybíróságon támadta meg a Kúria 2/2014 PJE megállapításait - IV/1328-1/2014

Részletek a 2014. július 23.-án felperes által benyújtott IV/1328-1/2014 ügyszámú alkotmányjogi panaszról:

Alkotmányjogi panaszt nyújtunk be a Kúria 2/2014 számú polgári jogegységi határozat több pontja miatt, mivel azok az Alaptörvényben biztosított jogainkat több ponton is közvetlenül megsértik.

A polgári jogegységi határozat a bíróságok számára kötelező erővel bír, így a jogegységi határozat utasításai, megállapításai ellen nincs más jogorvoslati lehetőségünk.

Szabó József és felesége 2007. április 6.-án lakásvásárlás céljából CHF alapú elszámolással kölcsönszerződést kötött az Erste Bankkal.

A kölcsönszerződésünk pontjaival és a bank szerződésteljesítésével kapcsolatban 2011 szeptember 19.-én nyújtottunk be keresetet. A PKKB több alkalommal kérte a kereset pontosítását pontosítást, kiegészítést, majd miután ezeknek maradéktalanul eleget tettünk, 2012.február 2.-án tartott tárgyalást. Ez volt perünkben az első tárgyalás.

A beadott és többször módosított keresetünk több alkalommal megjárta a Fővárosi Törvényszéket, a Pesti Központi Kerületi Bíróságot, és egy alkalommal járt a Fővárosi Ítéltáblán is. A keresetünket jelenleg a Csepelen tárgyalja a Fővárosi Törvényszék.

A Fővárosi Törvényszék a 2014. június 17.-i tárgyalást elhalasztotta. Kérte a felpereseket, hogy a Kúria előző napi, 2014. június 16.-i döntését figyelembe véve pontosítsák a keresetüket. Következő tárgyalási napnak a Fővárosi Törvényszék 2014. szeptember 29.-t tűzte ki.

Ez a szeptember végi dátum nekünk reményt adott, hogy még az idén, a kereset beadásától számítva alig több mint 3 év elteltével, elsőfokú határozat szülessen ügyünkben.

A közel három éve folyamatban lévő perünk egyik lényeges pontja annak megállapítása, hogy mi a kölcsönszerződésünk tárgya. Forint bankkölcsön szerződést kötöttünk deviza elszámolással, vagy CHF bankkölcsönt kötöttünk forint teljesítéssel?

A kölcsönszerződésünk alapján ezt nem lehet megállapítani, mivel mindkettőre van utalás.

Az alperes Erste Bank állítja, hogy a szerződésünk CHF kölcsön forint teljesítéssel, míg a mi álláspontunk az, hogy forintkölcsönt CHF elszámolással. A szerződési akaratunk is ez utóbbira irányult.

A közel három éve tartó perben a bíróságon még nem jutottunk el odáig, hogy erről a kérdésről az eljáró bíró kérdést tett volna fel, véleményt alkotott volna.

Három különböző fajta pénznem váltás (valuta, illetve deviza vétel és eladás) létezik.

- Valuta váltás, amikor bankjegyet váltunk egy bankfiókban vagy egy utcai pénzváltónál. Például: besétálunk egy bankba és 30.000 forintot váltunk Euróra, 3 db 10.000 forintos bankjegyéért kapunk 93 Euro-t bankjegyekben és pénzérmékben (a fenti Erste valuta eladási árfolyammal számolva). Ez a váltás kizárólag készpénzre vonatkozik.
- Deviza váltás (az Erste elnevezésében kereskedelmi árfolyam), amikor két bankszámla számunk van, egy forint folyószámla és egy EUR folyószámla. Ez esetben a bank a megbízás teljesítésekor a forint folyószámlát megterheli 30.000 forinttal és az Euro folyószámlán jóváír 96 Euro-t (a fenti Erste 11 órás kereskedelmi eladási árfolyammal számolva). Ez a váltási mód kizárólag számlapénzre vonatkozik.
- Számla konverzió esetében csak forintszámlánk van azonban más valaki EUR számlájára kívánunk utalni. Ez esetben a mi forint folyószámlánkat a bank megterheli 30.000 forinttal és a címzett EUR számláján jóváír a címzett bankja 94 Euro-t. (a fenti számlakonverziós eladási árfolyammal számolva). Ez váltási mód is kizárólag számlapénzre vonatkozik.

Az Erste bank a CHF bankkölcsön folyósításakor, ha az adósnak nincs CHF folyószámlája, az adós forint folyószámlájára konverzióval (mint láttuk a pénzváltás egyik formájával) teljesíti a szerződésben meghatározott kölcsönösszeg folyósítását.

A bank a későbbiekben az adós forintszámláját terheli meg a CHF bankkölcsön CHF törlesztő részletének forintra konvertált összegével.

Nekünk nincs deviza folyószámlánk, nincs CHF folyószámlánk. Ezért, amennyiben forint teljesítésű deviza kölcsönünk van, a banknak esetünkben a kölcsön összegét konvertálni kellett. A törlesztő résztelek fizetésénél is konvertálás utáni forint összeggel terhelte meg a forint folyószámlánkat.

Amennyiben nyitottunk volna CHF folyószámlát, akkor oda utalhatta volna a kölcsön összegét a bank, és a törlesztő részteleket és a CHF folyószámláról emelte volna le. Ez esetben nem beszélhetünk volna konvertálásról, szerződéshez szorosan kapcsolódó árfolyamrészről.

Tehát ebben az esetben, mikor deviza kölcsön forint teljesítéséről beszélünk, a bank szolgáltatást végez.

A szolgáltatást igénybe vevő, az adós a szolgáltatásért a vételi-közép és az eladási-közép árfolyam különbségével fizet. Ezt szokták nevezni árfolyamrés miatti költséggnek.

Amennyiben a perünkben a bíróság úgy dönt (vagyis a bank érvelését fogadja el) a szerződés szövegének értelmezésekor, a bizonyítási eljárásban előadottak alapján és a szerződéskötés körülményeinek ismeretében, hogy deviza kölcsönünk van, melynek teljesítése a bank részéről is és a mi részünkről is forintban történt, akkor a számlakonverzió miatti árfolyamrés jogos költség.

Amennyiben a bíróság a mi álláspontunkat fogadja el, és megállapítja, hogy forint kölcsönünk van deviza elszámolással, akkor a bank nem végez pénzváltást semmilyen formában, hanem egyszerűen csak számolást végez. Ez esetben valóban tisztességtelen vételi és eladási konverziós árfolyammal számolni, mivel nincs semmilyen pénzváltás.

A Kúria a jogegységi határozatának legelején meghatározta, hogy a jogegységi határozat mire vonatkozik: a deviza alapú kölcsönszerződésekre:

„A Kúria Polgári Kollégiuma a deviza alapú fogyasztói kölcsönszerződések (értve ezalatt a hitel-, kölcsön- és pénzügyi lízingszerződéseket) egyes rendelkezéseinek - a 6/2013. PJE által el nem bírált - tisztességtelensége tárgyában a bíróságok szervezetéről és igazgatásáról szóló 2011. évi CLXI. törvény. (Bsz.) 34. § (4) bekezdésének b) pontja alapján jogegységi tanácsként eljárva a joggyakorlat továbbfejlesztése érdekében meghozta a következő jogegységi határozatot...”

A Kúria azonban ebben a jogegységi határozatában adós marad azzal, hogy pontosan meghatározza, hogy mit ért „deviza alapú kölcsönszerződésen”.

Az alábbi meghatározásokat találtuk a deviza alapú hitelre.

i, az egy évvel ezelőtti jogegységi határozatban:

„A deviza alapú hitel-, kölcsön- és pénzügyi lízingszerződések (a továbbiakban: deviza alapú kölcsönszerződések) devizaszerződések. A felek a hitelezőnek és az adósnak a kölcsönszerződésből fakadó pénztartozását egyaránt devizában határozták meg (kírovó pénznem), és azt mindkét fél forintban volt köteles teljesíteni (lerovó pénznem).”

(Kúria 6/2013 számú jogegységi határozata 1. pont...)

ii, a 2010-ben született törvényben:

„A hitelintézetekről és a pénzügyi vállalkozásokról szóló 1996. évi CXII. törvény (a továbbiakban: Hpt.) a 200. §-t követően a következő 200/A. §-sal egészül ki:

„200/A. § (1) Ha pénzügyi intézmény a fogyasztóval devizában nyilvántartott vagy devizában nyújtott és forintban törlesztett (a továbbiakban: deviza alapú) lakáscélú hitel- vagy kölcsönszerződést vagy pénzügyi lízingszerződést kötött, akkor...”

(2010. évi XCVI. törvény 1.§.)

iii, Ez a törvény a T/1278 irományszámon lett benyújtva 2010. október 4.-én.

Az általános és a részletes indoklás is meghatározza a deviza alapú hitelt:

„ÁLTALÁNOS INDOKOLÁS

Devizaalapú, vagy devizában nyújtott, de forintban törlesztett hitelek esetében a pénzügyi intézményeknek ezentúl kötelező lesz az általuk meghatározott deviza középárfolyam, vagy

ennek hiányában, illetve választásuk alapján a Magyar Nemzeti Bank által megállapított és közzétett hivatalos devizaárfolyam alkalmazása.”

„RÉSZLETES INDOKOLÁS

Az I. §-hoz

A devizában nyilvántartott, illetve devizában nyújtott, de forintban törlesztett hitelekhez kapcsolódó fizetések alkalmával (pénzügyi intézmény által történő folyósítás, ügyfél általi elő-, vagy végtörlesztés és díjak megfizetése) az egyes devizanemek bankok által meghatározott átváltási, illetve eladási árfolyamai közötti jelentős különbség miatt az ügyfeleket terhelő indokolatlanul magas költség keletkezik.”

iiii, A hatályos THM rendelet:

E rendelet alkalmazásában:

1. devizahitel: forinttól eltérő pénznemben folyósított és törlesztett hitel;
 2. deviza alapú hitel: devizában nyilvántartott, de forintban folyósított vagy törlesztett hitel;
- (83/2010. (III. 25.) Korm. rendelet teljes hiteldíj mutató meghatározásáról, számításáról és közzétételéről 2.§ (1))

A fenti négy meghatározás esetén teljesen nyilvánvaló, hogy deviza alapú hitel alatt kell érteni a a forint teljesítésű deviza kölcsönöket. Ezt egyértelműen alátámasztják az alábbi kifejezések:

„a deviza alapú kölcsönszerződések devizaszerződések”

„devizában nyújtott és forintban törlesztett”

„devizában nyilvántartott, de forintban folyósított vagy törlesztett hitel”

Szeretnénk idézni a 6/2013 PJE megállapítását:

„Megállapítható tehát, hogy a jogszabályok igen következetlen megnevezéseket használtak a konstrukció elnevezésére, és az egyes jogszabályok részben eltérő módon definiálták a deviza alapú kölcsönt.”

Sajnos jelen jogegységi határozat sem tartotta szükségesnek, hogy segítsen az eljáró bíróságoknak abban, hogy a perek során meg tudják ítélni, hogy kölcsönszerződést tárgyalnak és annak mik a jellemzői.

Egy másik bankkölcsön forma a deviza nyilvántartású, illetve deviza elszámolású kölcsön.

Az igazság megismerését, kiteljesedését akadályozzák a Kúria ebben az 1. pontban idézett pontjai!

Mivel a keresetet tárgyaló bíróságnak kötelező figyelembe venni a jogegységi határozat pontjait, bármilyen okfejtést adunk elő, bármilyen számpéldát tartalmaz is a keresetünk, az eljáró bírónak figyelmen kívül kell hagynia és még fellebbezésre sincs lehetőségünk.

Amennyiben a keresetünket tárgyaló bíróság a keresetünk pontjainak mérlegelése nélkül ki kell mondja a Kúria jogegységi határozatának pontjait, az számunkra akadályozza az igazság megismerését. Megfoszt minket az Alaptörvényben szereplő igazság kiteljesítésétől.

Állam és polgár közös célja az igazság kiteljesítésére való törekvés. A Kúria az állam egyik hatalmi ága. Kúria a valótlan állítás jogegységi határozatban való rögzítésével szembe megy az Alaptörvénnyel.

Kérjük az Alkotmánybíróságot, hogy semmisítse meg az alábbi 2/2014 számú jogegységi határozatban szereplő mondatot:

„3. A folyósításkor a pénzügyi intézmény által meghatározott vételi, a törlesztésekkor pedig az eladási árfolyamok (különnemű árfolyamok) alkalmazása tisztességtelen, mert ezekkel szemben nem áll a fogyasztónak közvetlenül nyújtott szolgáltatás, így az számára indokolatlan költséget jelent.

E rendelkezések azért is tisztességtelenek, mert alkalmazásuk gazdasági indoka a fogyasztó számára nem világos, nem érthető, nem átlátható.”

„Az ilyen módon történő ár képzés nehezíti, hogy a fogyasztó tisztán lássa az őt terhelő fizetési kötelezettséget, azt, hogy azok hozzávetőleges mértékével előre számolni tudjon.”

A folyamatban lévő perben az eljáró bíróságnak kell eldöntenie, hogy nekünk deviza kölcsönünk van-e forint teljesítéssel vagy forint kölcsönünk deviza elszámolással. Ezt követően kell az eljáró bíróságnak döntenie az elszámolás módjáról.

A Kúria döntése megfoszt bennünket attól az Alaptörvényben meghatározott jogunktól, hogy a bíróság tisztességes nyilvános tárgyaláson, ésszerű határidőn bírálja el keresetünket.

Kérjük az Alkotmánybíróságot, hogy semmisítse meg az alábbi 2/2014 számú jogegységi határozatban szereplő mondatot:

„A deviza alapú fogyasztói kölcsönszerződésekben szereplő vételi és eladási árfolyamok, mint átszámítási árfolyamok helyett az Magyar Nemzeti Bank hivatalos deviza árfolyama válik a szerződés részévé a Ptk. 231. § (2) bekezdésében meghatározott diszpozitív törvényi rendelkezésre tekintettel, mindaddig, amíg kógens törvényi rendelkezés nem lépett azok helyébe.”

„Így függetlenül attól, hogy a szerződésekben jellemzően nyelvtanilag egyértelműen, félre nem érthető módon szerepel a különemű árfolyam alkalmazásának ténye, az nem felel meg az Európai Unió Bíróság ítélete által is értelmezett világos és egyértelmű szabályozás követelményének.”

A kúria jogegységi határozatából:

„A magyar jog vonatkozó diszpozitív rendelkezését a Ptk. 231. § (2) bekezdése tartalmazza, amely szerint a más pénznemben meghatározott tartozást a fizetés helyén és idején érvényben levő árfolyam alapulvételével kell átszámítani.”

A hivatkozott jogszabály a tartozásról szól az idézet ráadásul hiányos. A jogszabály teljes környezetben:

„A pénztartozás. A kamat

231. § (1) Pénztartozást - ellenkező kikötés hiányában - a teljesítés helyén érvényben levő pénznemben kell megfizetni.

(2) Más pénznemben vagy aranyban meghatározott tartozást a fizetés helyén és idején érvényben levő árfolyam (ár) alapulvételével kell átszámítani.

232. § (1) A szerződéses kapcsolatokban - ha jogszabály kivételt nem tesz - kamat jár. Magánszemélyek egymás közti szerződési viszonyában kamat csak kikötés esetében jár.

(2) A kamat mértéke - ha jogszabály kivételt nem tesz - megegyezik a jegybanki alapkamattal. A fizetendő kamat számításakor az érintett naptári félévet megelőző utolsó napon érvényes jegybanki alapkamat irányadó az adott naptári félév teljes idejére.

(3) A felek által túlzott mértékben megállapított kamatot a bíróság mérsékelheti.”

Kizárólag a tartozásról szól ez a jogszabály és nem szól a fizetési kötelezettségről. Csak a tartozást lehet más pénznemben vagy aranyban meghatározni, mást nem.

Ha az adós mindig határidőre fizeti a bankkölcsön törlesztő részleteit, akkor a Ptk.-ban leírtak szerint nincs soha pénztartozása.

Az adós a Ptk. alapján azt köteles visszafizetni, amit a rendelkezésére bocsátott a bank és köteles kamatot fizetni a pénz használatáért.

„1. A hitel- és a kölcsönszerződés

522. § (1) Bankhitelszerződéssel a pénzintézet arra vállal kötelezettséget, hogy jutalék ellenében meghatározott hitelkeretet tart a másik szerződő fél rendelkezésére, és a keret terhére - a szerződésben meghatározott feltételek megléte esetén - kölcsönszerződést köt, vagy egyéb hitelműveletet végez.

(2) A bankhitelszerződés érvényességéhez a szerződés írásba foglalása szükséges.

523. § (1) Kölcsönszerződés alapján a pénzintézet vagy más hitelező köteles meghatározott pénzösszeget az adós rendelkezésére bocsátani, az adós pedig köteles a kölcsön összegét a szerződés szerint visszafizetni.

(2) Ha a hitelező pénzintézet, - jogszabály eltérő rendelkezése hiányában - az adós kamat fizetésére köteles (bankkölcsön).”

A meghatározott pénzösszeg forint kölcsön esetében forint. Például a mi esetünkben 17.000.000 forint.

A meghatározott pénzösszeg CHF kölcsön esetében pedig CHF. Például lehet 115.000 CHF.

A törvény a rendelkezésre bocsátott pénzösszegekről ír. Ettől a kölcsön folyósítása eltérhet, ahogy ... részletesen ismertettük. CHF kölcsönösszeg folyósítása történhet konvertálás után forintban,

és a CHF törlesztő részlet megfizetése is történhet forint folyószámláról, ez esetben is a bank konvertál.

Olyat nem tesz lehetővé a törvény, hogy forintkölcsönt „mintha devizahitellé” változtatja, mivel ebben az esetben az adós nem a kölcsön összegét fizeti vissza, hanem egy számára teljesen ismeretlen, meghatározhatatlan összeget.

Különbség van tehát a pénztartozás között és pénzkölcsön visszafizetésének kötelezettsége között. Az ismertetett jogszabály szerint aranyban vagy devizában csak a pénztartozást lehet meghatározni.

Azt az ellenszolgáltatás részösszeget, illetve bérlet vagy kölcsön esetén, azt az összeget, amit nem fizet meg határidőre a kötelezett. Ez esetben sem a teljes ellenszolgáltatás aranyban vagy devizában történő meghatározásáról van szó, hanem csak arról az összegről, melynek megfizetésével késedelembe esett a kötelezett. A Ptk. megállapítása szerint tartozás a határidőre meg nem fizetett fizetési kötelezettség.

Előfordulhat, hogy a hétköznapi életben tartozásnak hívják a fizetési kötelezettséget, azonban ez nem teszi még tartozássá azt. Mivel a Ptk. szerint lehet aranyban vagy más pénznemben tartozást meghatározni, ezért a tartozás szó meghatározását is a Ptk. szerint kell meghatározni és nem a hétköznapi szóhasználat alapján.

Bankkölcsön esetén nem azért van kamatfizetés, mert pénztartozás áll fenn, azért van kamatfizetés, mert kamat a szolgáltatás után járó ellenszolgáltatás. Gyakran hívják ezt a kamatot üzleti kamatnak.

A pénztartozás miatti, a késedelmes fizetés miatti kamatot pedig gyakran hívják késedelmi kamatnak vagy büntető kamatnak.

A Ptk.-ban elég jól le vannak írva ezek a lényeges pontok, hogy ne lehessen összekeverni őket. Ezek nyilvánvaló tények, melyeket el kell fogadni.

Saját keresetünkben kívánjuk ezt a bíróságon megvitatni, a jogegységi határozat viszont ezt nem teszi lehetővé, mivel kötelező az eljáró bíróság számára a jogegységi határozat alkalmazását.

Kérjük az Alkotmánybíróságot, hogy semmisítse meg az alábbi 2/2014 számú jogegységi határozatban szereplő mondatot:

„A magyar jog vonatkozó diszpozitív rendelkezését a Ptk. 231. § (2) bekezdése tartalmazza, amely szerint a más pénznemben meghatározott tartozást a fizetés helyén és idején érvényben levő árfolyam alapulvételével kell átszámítani.”

A folyamatban lévő perben, amennyiben a bíróság az Erste Banknak ad igazat, akkor forint teljesítésű CHF kölcsönünk van. Egyértelmű tény, hogy a vételi és eladási árfolyam közti különbséget az Erste Bank a kölcsönszerződésben nem adta meg. Sem forintösszeg formájában

(ez a bank számára ismert volt a kölcsönszerződés idején, mivel az árfolyam napi értékétől független), sem pedig százalékos formában. Az árfolyamrést és az általa okozott költséget az 1. pontban részletesen megmutattuk.

Ahogy ismertettük az árfolyamrés minden forint teljesítésű devizakölcsön esetében tisztességes, az árfolyamrés okozta költség a konvertálás ellenszolgáltatása. A konvertálás azért szükséges, hogy a deviza összeget forintoszámlára lehessen utalni, illetve a forint számlát deviza összeggel meg lehessen terhelni.

Kérjük az Alkotmánybíróságot, hogy semmisítse meg az alábbi 2/2014 számú jogegységi határozatban szereplő mondatokat:

„A jelen jogegységi határozatban foglaltak folytán már nem tartható fenn az elvi határozatnak az a tétele, hogy a különmemű árfolyam alkalmazása során felmerülő különbözet, mint költség mértéke feltüntetésének hiánya a szerződés semmisségét eredményezi a Hpt. 213. § (1) bekezdés c) pontja alapján. A jogegységi határozat ugyanis tisztességtelennek minősítette a különmemű árfolyam alkalmazását, aminek a következménye, hogy a tisztességtelen rendelkezések helyébe a Ptk. diszpozitív rendelkezései lépnek. Egy tisztességtelen szerződési rendelkezés feltüntetésének az elmaradása miatt pedig a Hpt. 213.§ (1) bekezdés c) pontja alapján a szerződés nem minősíthető jogszabályba ütközőnek.

Így van ez akkor is, ha a fogyasztó csak a Hpt. 213. § (1) bekezdés c) pontba való ütközés címén kéri a szerződés érvénytelenségének a megállapítását és kifejezetten úgy nyilatkozik, hogy ellenzi a különmemű árfolyam alkalmazása tisztességtelenségének a megállapítását. Ha ugyanis a fogyasztó egy másik semmisségi ok (jogszabályba ütközés) alapján már kérte az adott szerződési rendelkezés – és azon keresztül az egész szerződés - érvénytelenségének a megállapítását, a Ptk. 209/A. § (2) bekezdés azon szabálya, hogy a semmisségre csak a fogyasztó érdekében lehet hivatkozni (relatív semmisség) nem képezheti akadályát a tisztességtelenség hivatalbóli észlelésének. Ha a fogyasztó a bíróságnak a különmemű árfolyamok alkalmazását előíró szerződési rendelkezés tisztességtelenségére vonatkozó tájékoztatását követően úgy nyilatkozik, hogy kifejezetten ellenzi a tisztességtelenség megállapítását, akkor a bíróság ezt hivatalból nem állapíthatja ugyan meg, a Hpt. 213. § (1) bekezdés c) pontjára alapított keresetet (viszonkeresetet) azonban el kell utasítania, hiszen az e jogszabályhelyre alapított semmisség csak egy egyébként tisztességesnek minősülő feltétel hiányának a következménye lehet.

A különmemű árfolyamra vonatkozó szerződési rendelkezés tisztességtelensége hivatalbóli észlelésének kötelezettsége jelen jogegységi határozat közzétételétől terheli a bíróságokat.”

Amennyiben bíróság vizsgálhatja a keresetünk összes pontját, akkor megállapíthatja, hogy nekünk van igazunk, a kölcsönszerződésünk „deviza elszámolású” kölcsön. Ez esetben a kölcsönünk forintkölcsön, a deviza csak egy elszámolási mód. Nem főszolgáltatás, mert a kölcsönszerződés tárgya nem változik a deviza számolás elhagyásával.

Mi 17.000.000 forintot igényeltünk, a bank 17.000.000 forintot utalt a forint számlánkra. A devizának a CHF-nek kizárólag csak a törlesztő részlet kiszámolásánál lehet szerepe, a CHF árfolyam változása a kölcsönünk összegét nem növelheti meg.

CHF kizárólag csak CHF kölcsön esetében főszolgáltatás körébe tartozó szerződéses rendelkezés.

Annak eldöntése, hogy milyen kölcsönszerződésünk van, csak bíróság jogosult a bizonyítékok és érvelések, jogszabályi rendelkezések alapján.

A mondatban „korlátozás nélküli árfolyamkockázatot” áll szemben „kedvezőbb kamatmértékkel”.

A kedvezőbb kamatmérték (csökkenjen akár nullára a kamatláb) okozta törlesztő részlet csökkenés nem tudja ellensúlyozni a korlátozás nélküli árfolyam emelkedés okozta törlesztő részlet növekedést. Egy bizonyos pont után, amikor már a kamatlábat nullára csökkentette a bank, és egyensúlyi helyzet áll elő, pont olyan mértékben csökkentette a törlesztő részletet, mint amilyen mértékben az árfolyam emelkedés növelte, az árfolyam még mindig tovább nőhet. Nőhet, mert növekedése korlátozás nélküli.

Valóban, ha esetünkben az Erste akkor, amikor a CHF irányadó bankközi kamatlába 0,02-0,04%-ra csökkent, csökkentette volna a kölcsönszerződésünkhöz kapcsolódó kamatlábat, akkor jelentősen ellensúlyozta volna azt a törlesztő részlet emelkedést, amit az okozott, hogy a CHF árfolyama 150 Ft-ról 210 Ft-ra emelkedett. Azonban a bankunk nem csökkentette a kamatlábat, hanem nagyon jelentős mértékben emelte.

Bíróság dolga lenne annak megítélése, hogy pillanatnyi kamatelőny biztosítása ellenében korlátlan kockázat továbbadása tisztességes-e és jó erkölcsbe ütközik-e.

Ez a jogegységi határozati pont gátolja az igazság megismeréséhez való alkotmányos jogunkat.

Kérjük az Alkotmánybíróságot, hogy semmisítse meg az alábbi 2/2014 számú jogegységi határozatban szereplő mondatot:

„1. A deviza alapú fogyasztói kölcsönszerződés azon rendelkezése, amely szerint az árfolyamkockázatot – a kedvezőbb kamatmérték ellenében – korlátozás nélkül a fogyasztó viseli, a főszolgáltatás körébe tartozó szerződéses rendelkezés, amelynek a tisztességtelensége főszabályként nem vizsgálható.”

Ezzel a jogegységi határozattal a Kúria az igazság kiteljesedése, megismerése ellen hat; az állam egyik legjelentősebb, legmagasabb szinten lévő hatalmi ágaként nem a polgárokat szolgálja, hanem részrehajló; védi az erőfölénnyel vissza élő pénzintézeteket és korlátozza a fogyasztók jogait; akadályozza, hogy a bíróságok a fogyasztók által indított perekben tisztességes eljárásban vegyenek részt.

Az Alkotmánybíróság a panaszt az alábbi indoklással 2014. július 30.-án elutasította:

„Indítványukban ismertették, hogy pert indítottak a deviza alapú kölcsönszerződésük érvénytelenségének megállapítása iránt. A per jelenleg is folyamatban van, az ügyben ítélet még nem született, tehát a bíróság a jogegységi határozatot még nem alkalmazta.

Fentiekre tekintettel indítványuk idő előttinek minősül, ezért indítványuk alapján érdemi eljárás megindítására nincs lehetőség.

Mindazonáltal tájékoztatom Önöket, hogy alkotmányjogi panasz indítvány benyújtásának lehetősége továbbra is fennáll, amennyiben a bíróság jogerős ítéletében alkalmazza a jogegységi határozatot”

IV/1566-1/2014

Felperes az Alkotmánybíróságon támadta meg a Kúria 2/2014 PJE megállapításain alapuló 2014. évi XXXVIII. devizahiteles törvényt - IV/1566-1/2014

Részletek a 2014. szeptember 4.-én felperes által benyújtott IV/1566-1/2014 ügyszámú alkotmányjogi panaszról és a 2014. november 19.-i kiegészítéséből:

A kölcsönszerződésünk változó kamatozású, 6 hónapos kamatperiódussal. A folyamatban lévő perben kifogásoljuk, hogy az Erste Bank nem csökkentette a kamatlábakat, akkor, amikor a „kiválasztott deviza elszámolási ára” csökkent.

„A hitel kamatait a kiválasztott deviza iránti nemzetközi kereslet-kínálat alapján alakuló elszámolási árak (LIBOR, EURIBOR) határozzák meg. A kamatláb rendszeres időközönként – a megállapodott kamatperiódusoknak megfelelően – változik és a kiválasztott devizanem mindenkor piaci viszonyaihoz fog igazodni.” „A kamatszint a finanszírozás devizanemében többnyire különbözik a forint kamatszintjétől és teljesen más tendenciát követhet”.

Ez a törvényi rendelkezés egyrészt fix kamatozásúvá változtatja a kölcsönszerződésünket, másrészt lehetetlenné teszi, hogy a perben követeljük a kamatláb csökkentését a kölcsönszerződésben leírtaknak megfelelően. A Törvény gátolja az igazság megismeréséhez való alkotmányos jogunkat bírói eljárás által.

Sérül a tisztességes, ésszerű határidőn belüli bírósági eljáráshoz való jogunk.

A Törvény jelen pontja nem a mi (fogyasztók) érdekeit védi, hanem az erőfölénnyel visszaélőnek kedvez.

Dr. Trócsányi László Igazságügyi Miniszter 2014. június 27.-én nyújtotta be a Országgyűlésnek Magyarország Kormánya nevében a T/465 számú irományt. Az iromány címe: A Kúriának a pénzügyi intézmények fogyasztói kölcsönszerződéseire vonatkozó jogegységi határozataival kapcsolatos egyes kérdések rendezéséről”. Részlet az általános indoklás elejéről:

1. A Kúria 2/2014. PJE határozatában iránymutató döntést hozott a fogyasztói hitel-, kölcsön- és pénzügyi lízingszerződésekben foglalt egyes szerződéses rendelkezések tisztességtelenségéről. A Kúria döntése a Ptk.-ban foglalt tisztességtelenség fogalmára vonatkozó jogértelmezés, amely kizárólag a bíróságok számára kötelező, azonban az abban kifejtett jogelvek általános jellegük révén a jogviszonyok széles körét érintik.

Annak érdekében, hogy ezek az elvek közvetlenül is érvényre jussanak, a törvényjavaslat: (a továbbiakban: Javaslat) jogszabályi szintre emeli a Kúria jogegységi határozatában rögzített elveket. A Javaslat a Kúria jogértelmezését teszi általános érvényűvé, mindenki számára kötelezővé. A Javaslat nem mond ki új anyagi jogi szabályokat, nem állapít meg új jogelveket a fogyasztói hitel-, kölcsön- és pénzügyi lízingszerződésekre vonatkozóan, csupán a Kúria jogértelmezését kodifikálja. Ez lehetővé teszi, hogy a fogyasztók széles tömegei számár a elkerülhetővé váljon az időigényes és költséges perindítás, ami a bírósági szervezetrendszer is túlterhelné.

A törvény kimondottan azért jött létre, hogy bírói döntés nélkül érvényre jussanak a Kúria által megfogalmazott elvek. A törvény kimondottan azért jött létre, hogy elkerülhetővé váljon a pereskedés, ne legyen szükség fogyasztók által pénzintézetek ellen indított perekre.

A törvény előkészítése során az Igazságügy Minisztérium nem folytatott társadalmi egyeztetést, nem hallgatta meg az érintett fogyasztók érdekképviselői szerveit. Az Országgyűlés nem tette lehetővé, hogy bizottsági vitában az érintett fogyasztók érdekképviselői szervei elmondhassák észrevételüket, hogy javaslatokat tegyenek.

Törvény ellen nincs semmilyen más jogorvoslati eljárás, lehetőség, mint alkotmányjogi panasszal Alkotmánybírósághoz fordulni. Ezzel a hazai lehetőségek is kimerülnek, ezek után már csak a nemzetközi, uniós lehetőségek maradnak.

Az Alaptörvényből egy mondatrész: „valljuk, hogy a polgárnak és az államnak közös célja az igazság kiteljesítése”.

Szükségesnek tartjuk az igazság csoportosítását aszerint, hogy az mire irányul.

a, Tárgyi, dologi megállapítás igazsága

Egy tárgyról könnyű megállapítani, hogy az gömb vagy kocka.

Természetesen tisztában kell lenni a gömb, illetve a kocka megfogalmazásával, definíciójával.

A gömb térbeli, geometriai alakzat, szabályos test. Gömbnek nevezzük a térben azon pontok halmazát, melyek egy adott „P” ponttól legfeljebb egy rögzített „r” távolságra vannak. Ekkor „P”-t a gömb középpontjának, „r” értékét pedig a gömb sugarának nevezzük. A „P” ponttól pontosan „r” távolságra lévő pontokat együttesen a gömb felületének vagy felszínének nevezzük.

A kocka térbeli, geometriai alakzat, szabályos test. Kockának 6 lapja van, minden lapja négyzet, 12 egyforma hosszú éle van és az élek 8 csúcsban találkoznak. Két egymás mellett lévő lap 90

fokot zár be egymással. A kocka a téglatestnek, más néven a hasábnak, egy speciális megjelenési formája.

b, Természeti törvények igazsága

Egy állítás nem lehet ellentétes a természet törvényeivel. Jogi érvelések, cirkalmas ügyvédi előadások alapján sem lehet azt állítani, hogy $2 \times 2 = 5$. Bírói döntés nem írhatja felül a számtan, a matematika, a logika szabályait.

c, Cselekvés igazsága

Egy megtörtént vagy meg nem történt eseményről, cselekvésről kell annak valóságtartalmát megállapítani.

Tegnap este a Lánchídon keresztül jöttem haza, vagy az Erzsébethídon át?

d, Az eljárás igazsága

Az igazság kiderítéséhez mindenkinek joga van, társadalmi, vagyoni, tudásbeli helyzetétől függetlenül.

e, Megállapítás meghozatalának az igazsága

Milyen körülmények folytán született meg egy döntés, egy állítás kimondása? Minden lényeges körülmény figyelembevételével? Volt döntést befolyásoló külső beavatkozás? Volt tények, adatok figyelmen kívül hagyása, eltitkolása? Volt-e egy előzetesen felállított álláspont, koncepció, melyhez célzottan keresetek azt alátámasztó állításokat, tényeket? Figyelmen kívül hagytak-e az előzetes koncepcióba nem illő állításokat, tényeket? A megállapítás

f, Döntés igazsága

A döntés igazságos, ha a károkozót terheli és a károsultnak kedvez. Igazságtalan, ha a károkozót mentesíti és a károsultat hozza még hátrányosabb helyzetbe.

Az igazság megismerése egy folyamaton keresztül történik.

Megismerési folyamat

A megismerési folyamat modellezéshez hasonlítható: elménkben a dolgok, a valóság modelljét építjük fel, s e modell segítségével lehetséges helyzeteket hozunk létre, amik bennünket az adott helyzetnek (ismereteinknek, értelmünknek és bölcsességünknek) legmegfelelőbb döntéséhez segíthetnek. E meghatározásból is nyilvánvaló, hogy a „valóság” -ot illető végső döntés egy meglehetősen összetett szellemi tevékenység eredménye. Ha ehhez hozzávesszük azt a tényt, hogy e folyamat tudatunktól csaknem függetlenül indul el (mivel a bennünket érő hatásokat agyunk egy bizonyos alapvető szinten a tudatosulást megelőzően feldolgozza, megszűri vagy kiegészíti), és csak azután formálhatunk véleményt róluk, akkor láthatjuk, hogy a kérdéses „igazság” „valóság” része a kezdetektől fogva meglehetősen szubjektívnek tekintendő.

Az igazság vizsgálatakor két alapelvet kell szem előtt tartanunk:

1. Minden állítás igaz vagy hamis – ez a kizárt közép törvénye
2. Egy állítás nem lehet egyszerre igaz és hamis – ez az ellentmondás-mentesség törvénye.

Amennyiben valamiről kiderül, hogy nem igaz, akkor két eset lehetséges.

tudatlanság

hazugság

A fenti megállapításokat a devizakölcsönök és deviza elszámolású kölcsönök vizsgálatának során is figyelembe kell venni.

A mai napig nem történtek meg a legalapvetőbb tárgyi meghatározások. Nincs sem az megfogalmazva, hogy mit értünk gömb alatt sem pedig az, hogy mit értünk kocka alatt.

Nincs meghatározva a hitel és a kölcsön közti különbség, a deviza kölcsön és a forint kölcsön közti különbség, a finanszírozási összeg és a kölcsön tárgya közti különbség, a kölcsön összeg folyósítása és a kölcsön rendelkezésre bocsátása közti különbség, az adósság és a tartozás közti különbség, a tájékoztatás és a megtárgyalás közti különbség.

A Kúria, a Kormány és az Országgyűlés úgy akar megoldani egy hatalmas társadalmi problémát, hogy a probléma megismerésére, az okok feltárására nem törekszik. Sőt, nemhogy nem törekszik, egyenesen akadályozza, mindent elkövet, hogy az igazság ne kerüljön felszínre.

Egy kölcsönszerződés vagy forintkölcsön vagy devizakölcsön. A kettő közül csak az egyik lehet igaz és valamelyiknek igaznak kell lennie. Az egyik esetben az árfolyamrés teljes mértékben jogos, pénzügyi szolgáltatásért fizetett díj. A pénzügyi intézetek nem finanszírozzák az otthonteremtésünket, hanem bankkölcsönt nyújtanak. Ezeket és a többi probléma elemet fel meg kell ismerni. „Polgárnak és az államnak közös célja az igazság kiteljesítése”.

Sérül az igazság megismeréséhez való alkotmányos jogunk. Újabb és újabb szavak kifejezések merülnek fel, miközben még a Hpt. és a Ptk. jogszabály pontokban szereplő kifejezések sincsenek meghatározva. Az általunk indított peres eljárás erre is irányul, a tények megismerésére, az igazság feltárására. Sérül a tisztességes bírói eljáráshoz való alkotmányos jogunk. Nem mondhatjuk el az álláspontunkat, az észrevételeinket, sérül a méltányos eljáráshoz való jogunk. A Kúria, a Kormány, az Igazságügy minisztérium kizárólag csak a bankok lobbijával, a Bankszövetséggel tárgyal, sérül a részrehajlás nélküli bírósági eljáráshoz való jogunk. A törvények alapján a kölcsönszerződésünk teljes egészében semmis. Ez a törvény az erőfölénnyel visszaélő pénzügyi intézetnek kedvez, a fogyasztónak (nekünk) hátrányos. Minden kiderülhetett volna a már 3,5 éve tartó perünkben a különböző bíróságokon, ahol járt már a keresetünk, (sérült az alkotmányos előírás: „ésszerű határidőn belül bírálja el”), azonban ez a törvény megfoszt bennünket attól, hogy ezekben a vitatott pontokban bíróság „részrehajlás nélkül, tisztességes módon” döntsön.

Kérjük az Alkotmánybíróságot, hogy semmisítse meg az alábbi 2014. évi XXXVIII. törvényben szereplő pontot:

4. § (1) Az egyoldalú szerződésmódosítás lehetőségét tartalmazó fogyasztói kölcsönszerződés vonatkozásában vélelmezni kell, hogy tisztességtelen az annak részét képező egyoldalú kamatemelést, költségemelést, díjemelést lehetővé tevő szerződéses kikötés - az egyedileg meg tárgyalt feltétel kivételével-tekintettel arra, hogy az nem felel meg: (a-g pontok felsorolása).

A törvényalkotó akkor járt volna el helyesen, ha a támadott rendelkezés helyett az alábbi tartalmú rendelkezést hozza:

4. § (1) Az egyoldalú szerződésmódosítás lehetőségét tartalmazó fogyasztói kölcsönszerződés vonatkozásában vélelmezni kell, hogy tisztességtelen az annak részét képező egyoldalú kamatemelést, költségemelést, díjemelést lehetővé tevő szerződéses kikötés - az egyedileg meg tárgyalt feltétel kivételével-tekintettel arra, hogy az nem felel meg: (a-g pontok felsorolása).

A pénzintézetnek a kamatláb változtatással kapcsolatban a 2011. évi CXLVIII. törvény rendelkezései alapján fel kell ajánlani a fogyasztóknak, hogy válasszon a törvény által biztosított lehetőségek közül:

„a) forinthitelnél a 3 havi, a 6 havi vagy a 12 havi BUBOR, vagy a lakáscélú állami támogatásokról szóló kormányrendeletben meghatározottak szerint az Államadósság Kezelő Központ Zrt. által havi rendszerességgel közzétett 3 éves vagy 5 éves állampapír átlaghozam,

b) euró hitelnél és euró alapú hitelnél a 3 havi, a 6 havi vagy a 12 havi EURIBOR,

c) svájci frank hitelnél és svájci frank alapú hitelnél a 3 havi, a 6 havi vagy a 12 havi CHF LIBOR.”

A kölcsönszerződésben szereplő kamatláb a kiválasztott referencia érték változásának megfelelően módosul a kamatperiódusoknak megfelelően.

IV/1985-1/2014

Felperes az Alkotmánybíróságon támadta meg a Kúria 2/2014 PJE megállapításain alapuló 2014. évi XL. devizahiteles törvényt - IV/1985-1/2014

Részletek a 2014. december 1-én felperes által benyújtott IV/1985-1/2014 ügyszámú alkotmányjogi panaszból:

Idézet a III/1522/2014. Alkotmánybírósági határozatból (45):

„Köztudomású, hogy a 2008–2009-es globális pénzügyi válságot követően az ilyen szerződések több százezres nagyságrendben tartósan és súlyosan elnehezültek.

Háztartások tömege került nehéz élethelyzetbe, családok tízezreit fenyegette a kilakoltatás stb. A probléma negatív következményeit a társadalom, a nemzetgazdaság egésze viseli, ezek kezelése, orvoslása bírói úton (az individuális jogvédelem keretében) nem volt lehetséges. A Kúria

6/2013-as PJE határozatában nyíltan így foglalt állást és a jogalkotói beavatkozást sürgette. Kifejtette, hogy a bírói szerződésmódosítás nem alkalmas jogi eszköz arra, hogy „társadalmi méretű gazdasági változásoknak azonos típusú szerződések nagy tömegét hasonlóan – csak az egyik fél számára hátrányosan – érintő következményeit orvosolja. Ha ezeket a hátrányos következményeket a jogalkotó bizonyos körben jogszabállyal rendezte, a jogalkotói beavatkozás e körben az egyedi bírói mérlegelést kizárja. A probléma kezelése mindhárom hatalmi ágnek, a pénzügyi intézményrendszernek, az adósoknak és az egész társadalomnak is egyre sürgetőbb elemi érdeke.”

A Törvény téves megállapításait, alkotmányellenes rendelkezéseit kizárólag csak az Alkotmánybíróságon tudjuk bemutatni. Semmilyen más mód nem maradt számunkra. A 2011. szeptembere óta tartó perünk anyagából mindent ki kell húznunk, melyet a „jogalkotó jogszabállyal rendezett”, mivel ezekben a kérdésekben „az egyedi bírói mérlegelés kizárt”.

Az Igazságügyi Minisztérium többszöri kérésünk ellenére sem tette lehetővé, hogy a törvénytervezetről véleményt mondjunk. Ismereteink szerint minden érdekvédőt, civil szervezetet elutasítottak. Az Országgyűlés Törvényalkotási bizottsága nem tette lehetővé, hogy a törvénytervezet vitáján részt vegyünk, véleményt mondjunk, észrevételt tegyünk. Ismereteink szerint minden érdekvédőt, civil szervezetet elutasított a bizottság elnöke. A törvény megalkotásakor nem volt társadalmi egyeztetés.

Egyetlen hazai fórum maradt számunkra, az Alkotmánybíróság. Ha itt is elutasításra találunk, akkor kénytelenek leszünk európai fórumokhoz fordulunk hazánk jogállami hiányosságai miatt. Szabó József és Szabóné Nagy Ágnes Marianna 2007. április 6.-án lakásvásárlás céljából CHF alapú elszámolással kölcsönszerződést kötött az Erste Bankkal.

A kölcsönszerződésünk pontjaival és a bank szerződésteljesítésével kapcsolatban 2011. szeptember 19.-én nyújtottunk be keresetet. A PKKB több alkalommal kérte a kereset pontosítását, kiegészítését, majd miután ezeknek maradéktalanul eleget tettünk, 2012. február 2.-án tartott tárgyalást. Ez volt perünkben az első tárgyalás.

A beadott és többször módosított keresetünk több alkalommal megjárta a Fővárosi Törvényszéket, a Pesti Központi Kerületi Bíróságot, és egy alkalommal járt a Fővárosi Ítéltáblán is. A keresetünket jelenleg Csepelen (nem) tárgyalja a Fővárosi Törvényszék.

A Fővárosi Törvényszék a 2014. június 17.-i tárgyalást elhalasztotta és kérte a felpereseket, hogy a Kúria előző napi, 2014. június 16.-i döntését figyelembe véve pontosítsák a keresetüket. Következő tárgyalási napnak a Fővárosi Törvényszék 2014. szeptember 29.-t tűzte ki.

Azonban nem volt szeptemberben tárgyalás. A Fővárosi Törvényszék a 2014. július 27.-én a pert felfüggesztette a 2014. évi XXXVIII. törvényre hivatkozva. Mellékletként csatoljuk ezt a határozatot.

A perünk majd egy külön törvényben meghatározott időpontban, várhatóan valamikor 2016. január 1.-után folytatódhat. A folytatódó perben azonban a bíróságnak majd a 2014. évi XL

(és XXXVIII.) törvény pontjaiban lévő állításokat, mint megkérdőjelezhetetlen tény figyelembe kell vennie. Azon problémák esetében ugyanis, melyeket „jogalkotó jogszabállyal rendezett”, kizárt „az egyedi bírói mérlegelés”. A 2011 szeptemberében indított perünket a Fővárosi Törvényszék 2014. augusztus elején már felfüggesztette 2014. december 31.-ig. Ez összesen négyhónapos csúszás. A Törvény most további egy évvel eltolja a perünk folytatását.

Úgy ítéljük meg, hogy egy bankkölcsön szerződés bírósági vizsgálata tisztességtelenség és jogszabályba ütközés tekintetében normál esetben sem tarthat évekig. Olyan kölcsönszerződésről van szó, melyből több százezret kötöttek meg a bankok, tehát semmiképpen sem beszélhetünk speciális szerződésről. Jogos társadalmi igény, hogy gyors és korrekt, mindenre kiterjedő alapos döntés szülessen a folyamatban lévő perekben. Független, felkészült és pártatlan bíróságok tisztességes és nyilvános tárgyalásokon hozott döntése hatással van minden devizakölcsönnel és deviza elszámolású forintkölcsönrel rendelkező magyar állampolgár számára. A bírósági döntések ismeretében fordulhatnak saját bankjukhoz, hogy bírósági eljárás nélkül egyezzenek meg, számoljanak el egymással. Az évekig értelmetlenül elhúzódó perek eddig is feszegették az ésszerű határidőn belüli bírósági elbírálás alkotmányos jogát, melyhez mindenkinek joga van így nekünk is jogunk van.

A jogalkotó által ránk kényszerített másfél éves perfelfüggesztés teljesen lehetetlenné teszi, hogy bíróság esetünkben ésszerű határidőn belül döntést hozzon. Kérjük az Alkotmánybíróságot, hogy semmisítse meg az alábbi 2014. évi XL. törvényben szereplő pontot:

„38. § (1) A 2014. évi XXXVIII. törvény 16. § (1) bekezdése alapján külön törvényben meghatározott intézkedésig, de legkésőbb 2014. december 31. napjáig felfüggesztett eljárásokat a bíróság 2014. december 31. napjától külön törvényben meghatározott intézkedésig, de legkésőbb 2015. december 31. napjáig ismételten hivatalból felfüggeszti.

(2) E rendelkezés hatálybalépését követően a 2014. évi XXXVIII. törvény 16. § (1) bekezdését azzal az eltéréssel kell alkalmazni, hogy az eljárásokat a bíróság a külön törvényben meghatározott intézkedésig, de legkésőbb 2015. december 31. napjáig függeszti fel hivatalból.”

Kérjük az Alkotmánybíróságot, tegye lehetővé, hogy a felfüggesztett perek 2015. januárjától folytatódjanak. Kérjük az Alkotmánybíróságot, határozza meg, egy bankkölcsön szerződés bírósági tárgyalása esetén mi tekinthető ésszerű határidőnek? A Törvény a kölcsönszerződésünkkel kapcsolatban két probléma területtel foglalkozik: árfolyamrés és egyoldalú kamatemelés. Mindkettő benne van a 2011. szeptemberében benyújtott bírósági keresetünkben.

A bírósági eljárásunk költségei közül kiemelhető (mint két legnagyobb) a peres eljárás illetéke és az ügyvédünk díja.

Fel kell tenni a kérdést: miért indítottuk el 2011 szeptemberében a perünket? Legfőbb indok, hogy a bankkölcsönt nyújtó bankunk nem válaszolt a felvetett problémáinkra, nem adott választ alapvető kérdésekre. Nem a szerződés szövegének megfelelően változtatta a kamatlábat és

jogtalanul számított fel az árfolyamrés révén jelentős költséget (valamint nem közölte a törlesztő részlet összegét, nem adta meg a tényleges THM-t stb. stb.). Másodlagos ok, hogy a beadványaink után sem a PSZÁF, sem GVH, sem az Ügyészség nem folytatott semmilyen vizsgálatot. Nem maradt más lehetőségünk, mint hogy bírósághoz forduljunk. Bízunk a felkészült, független pártatlan magyar bíróságban és bízunk abban, hogy 2-3 év alatt (számunkra ennyi tűnik ésszerű határidőnek) jogerős ítélet lesz a kezünkben.

Teljesen természetes volt számunkra, hogy ha a bíróság nekünk ad igazat, akkor a bankunk fizeti a perlésünk költségét, a perilletéket is és az ügyvédi költségünket is. Ha a bank tisztességtelen és törvénytelen szerződése és a bank tisztességtelen szerződés teljesítése miatt kénytelenek vagyunk bírósághoz fordulni, akkor számunkra az igazságos, hogy ennek a költségét végül teljes egészében a bank állja.

Ezt nem csak mi tartjuk így igazságosnak, hanem a törvény is:

„Részleges pernyertesség esetében a bíróság a perköltség felől a pernyertesség arányának, valamint az egyes felek által előlegezett költségek összegének figyelembevételével határoz. Ha a pernyertesség és pervesztesség aránya, valamint az előlegezett költségek összege között nincsen számottevő különbség, a bíróság akként rendelkezik, hogy mindegyik fél maga viseli a saját költségét.”

81. § (1) - 1952. évi III. törvény a polgári perrendtartásról

Azok, akik a Törvény végrehajtását követő elszámolás után megszüntetik a pert, „maguk viseli a saját költségeit”. Tehát a pénzügyi intézet nem téríti meg a mi ügyvédi költségeinket.

Ki vesztette el a pert az árfolyamrés és a kamatláb emelés tekintetében? A pénzügyi intézetünk! Miért mentesíti a Törvény a pénzügyi intézetet a költségeink megfizetése alól? Miért okoz nekünk anyagi hátrányt és miért ad kedvezményt a banknak? Ez a döntés nem igazságos!

Ha összehasonlítunk két családot, melyek ugyanakkora kölcsönt vettek fel ugyan attól a banktól, ugyanolyan feltételek között, majd ugyanúgy fizették hónapról hónapra pontosan, késedelem nélkül az egyre emelkedő törlesztő részleteket, akkor azt várjuk, azt tartjuk igazságosnak, hogy mindkét családnak a Törvény egyforma túlfizetést határozzon meg, és egyforma mértékben csökkenjen az adósságuk összege.

Amennyiben a két család közül az egyik beperelte a bankját, akkor az a család sokkal rosszabbul jár, mivel nála jelentkezik az ügyvédi költség. Azért jelentkezik, mert a Törvény úgy határoz, hogy „mindegyik fél maga viseli a saját költségeit”. A Törvény bünteti azt az öntudatos magyar állampolgárt, aki vette a fáradságot, végig olvasta és értelmezte (nem egyszer, több alkalommal) a kölcsönszerződésének minden sorát, megismerte a Ptk. és a Hpt., valamint még több tucat jogszabály, rendelet tartalmát, ügyvédet választott magának, bíróságra járt, a sajátjára és másokéra. Elvégezte azt a munkát, melyet a PSZÁF-nek, GVH-nak és az Ügyészségnek már évekkel

ezelőtt a feladata lett volna. A Törvény őket bünteti azért, mert be merték perelni a bankjukat. Igazságos ez?

Ha tovább perelnek azokban a kérdésekben melyeket törvény nem rendez, akkor is hátrányos helyzetbe kerülhetnek, mivel „részleges pernyertesség esetében a bíróság a perköltség felől a pernyertesség arányának figyelembevételével határoz.” Két pernyertes pont kiesik, az árfolyamrész és a kamatláb emelés. Elképzelhető, hogy ezek figyelembevételével 80%-20% arányban megnyerik a perüket, míg ezen két pont nélkül 20%-80% arányban elveszítik. A Törvény ebből a szempontból is hátrányos, mert nagyobb költséggel jár a pereskedés a becsapott és megtévesztett adósnak, mint a Törvény rendelkezése nélkül.

A Törvény rendelkezik arról is, hogy „a peres eljárás illetékét az állam viseli”. Miért vállalja át a pénzügyintézetektől az állam az illeték megfizetését? Miért ad a Törvény jelentős kedvezményt a pénzügyintézeteknek? Kik fogalmaztak meg és írtak alá fogyasztók százezreivel törvénytelen és tisztességtelen szerződéseket? A pénzügyintézetek! Kik éltek vissza erőfölényükkel? A pénzügyintézetek! Ez a döntés teljes mértékben igazságtalan!

A Törvény jelen pontja nem a mi (fogyasztók) érdekeit védi, hanem az erőfölénnyel visszaélő bankoknak kedvez. Kérjük az Alkotmánybíróságot, hogy semmisítse meg az alábbi 2014. évi XL. törvényben szereplő pontot:

„40. § (1) Ha a peres felek – a 39. § szerinti per kivételével – legkésőbb az eljárás felfüggesztésének megszűnését követő első tárgyalási napon

a) egyezséget kötnek,

b) a per megszüntetését közösen kérik,

a peres eljárás illetékét az állam viseli, ezen túlmenően mindegyik fél maga viseli a saját költségeit, a bíróság e kérdésekről hivatalból határoz.

(2) Akkor is az állam viseli a peres eljárás illetékét – a 39. § szerinti per kivételével –, ha a felperes legkésőbb az eljárás felfüggesztésének megszűnését követő első tárgyalási napon eláll a keresetétől és ennek folytán a per megszüntetésére kerül sor. Ez esetben a Pp. 160. § (1) bekezdését azzal az eltéréssel kell alkalmazni, hogy a felperes az érdemi tárgyalás megkezdését követően is jogosult az alperes hozzájárulása nélkül elállni, valamint mindegyik fél maga viseli a saját költségeit.

(3) A per 39. § szerinti megszüntetése esetén a peres eljárás illetékét az állam viseli, ezen túlmenően mindegyik fél maga viseli a saját költségeit.

(4) Az illetékekről szóló 1990. évi XCIII. törvény 80. § (1) bekezdése szerint kell eljárni az (1) – (3) bekezdésben meghatározott esetben is, akként, hogy a kiszabott, de még meg nem fizetett illeték törlésének, illetve a megfizetett illeték visszatérítésének hivatalból van helye.”

Kérjük az Alkotmánybíróságot beadványunk pontjai alapján fogalmazza meg a saját szempontjait az Alaptörvény idézett pontjai alapján és kérje az Országgyűlést új törvény kidolgozására.

2014. november 11.-én hozta meg az Alkotmánybíróság a III/1522/2014 számú határozatát. Sajnálatos módon több megalapozatlan állítást is tartalmaz ez a határozat.

„[45] Ami a deviza alapú kölcsönszerződéseket illeti, általánosságban megállapítható, hogy azok hosszú időtartamra szóló (tartós), nagy kockázatú jogviszonyok. Piaci bevezetésüket megelőzően ezek tartalmával, rendes vagy rendellenes lebonyolódásával kapcsolatosan sem az ilyen pénzügyi terméket értékesítő bankok és más pénzügyi intézmények (pénzügyi szolgáltatók), sem az ezeket igénybe vevő adósok nem rendelkeztek kellő tapasztalattal.”

A nemzetközi, multinacionális bankok kellő tapasztalattal rendelkeztek a bankkölcsönszerződésekkel kapcsolatban. Több évtizedes, nem egy esetben több évszázados tapasztalatuk van. Elfogadhatatlan, hogy az Alkotmánybíróság így kíván felmentést adni a tisztességtelen és törvénytelen professzionális pénzintézeteknek. A kamatláb emelést lehetővé tevő szerződési pontok teljesen függetlenek attól, hogy forint elszámolású forintkölcsönről van-e szó vagy deviza elszámolású forintkölcsönről. A Kúria által megfogalmazott hét pont értelemszerűen minden lakossági, fogyasztói kölcsönszerződésre vonatkozik. Az árfolyamrés ténye és költség volta sem lehet kérdéses egy pénzintézet számára sem. Ez egyáltalán nem jogi megítélés kérdése, ez tiszta matematika.

A devizahitelezés már sok országban pusztított. Pl. a 80-as években Ausztráliában, az akkor szerzett tapasztalatok minden bank számára ismertek.

Még ha igaz lenne is, hogy tapasztalatlanság és nem szándékosság van a háttérben, ez akkor sem mentené a bankokat. Nézzük meg alaposan, mit tettek, amikor kiderültek a kölcsönszerződések tisztességtelenségei, törvénytelenségei? Azt mondták, hogy bocsánat, tapasztalatlanok voltunk, nem akartunk azonban senkinek sem ártani, elnézést, korrigáljuk önként a szerződéseket és az okozott kárt megtérítjük? Ez történt? Nem! A bankok a bírósági perekben, a tárgyaló termekben ahogy csak tudták félre vezették a bíróságot. Erősen kételkedünk abban, hogy az Alkotmánybírósághoz ezek az információk ne jutottak volna el.

„(45) Köztudomású, hogy a 2008–2009-es globális pénzügyi válságot követően az ilyen szerződések több százezres nagyságrendben tartósan és súlyosan elnehezültek.”

Az hogy a pénzintézetek tisztességtelenül terheltek több százmilliárd forint összegben költséget a bankkölcsönrel rendelkező ügyfeleikre és a kamatlábak csökkentése helyett emelték a kamatlábakat valamint ezzel egy időben cinikusan újabb és újabb kamatemelésre indokot adó szerződési pontokat írtak bele a kölcsönszerződések szövegébe, teljesen független attól, hogy felelőtlen lakossági hitelezés és hozzá kapcsolódó derivatív ügyletek miatt válság tört ki az USA-ban, majd ez megjelent mindenhol az egész Földön. Ez a mondat szintén arra alkalmas, hogy a pénzintézeteket felmentse a felelősségük alól.

„[48] A PJE határozat tartalma három kérdés köré csoportosítható. Az első pont a deviza alapú szerződések esetében annak a szerződési rendelkezésnek a tisztességtelenségét vizsgálta, mely szerint az árfolyamkockázatot – a kedvezőbb kamatmérték ellenében – korlátozás nélkül a

fogyasztó viseli. A PJE határozat második rendelkező részi pontja az egyoldalú szerződésmódosítást lehetővé tevő szerződéses rendelkezés tisztességtelenségét vizsgálta. A... harmadik problémakör a folyósításkor a pénzügyi intézmény által meghatározott vételi, a törlesztésükkor pedig az eladási árfolyamok (különnemű árfolyamok) alkalmazásának tisztességtelenségét rendezte.”

Egy nagyon-nagyon fontos megállapítás hiányzik a PJE pontjainak a felsorolásából: „Ha a pénzügyi intézménytől kapott nem megfelelő tájékoztatás vagy a tájékoztatás elmaradása folytán a fogyasztó alappal gondolhatta úgy, hogy az árfolyamkockázat nem valós, vagy az őt csak korlátozott mértékben terheli, a szerződésnek az árfolyamkockázatra vonatkozó rendelkezése tisztességtelen, aminek következtében a szerződés részlegesen vagy teljesen érvénytelen.”

Miként lehet úgy létrehozni egy megoldás-csomagot több millió ember érintő, több ezer milliárd forint nagyságú problémahalmazban, hogy a leglényegesebb kérdésről nem is beszélünk? Születhet így igazságos megoldás? „Polgárnak és az államnak közös célja a jó élet, a biztonság, a rend, az igazság, a szabadság kiteljesítése” – áll az Alaptörvény legelején a Hitvallásban. Kiteljesedhet az igazság, ha a problémák eredetét, a gyökerét meg sem vizsgáljuk? Az Alkotmánybíróság az ilyen megoldáshoz az áldását adja? Lehet úgy tisztességes, igazságos megoldást találni, hogy a Kúria és a Kormány válogat és csemegéz a problémák közül, néhányat kiemel, önkényesen kitalál valami megoldás félét. Ehhez alaptalan megállapításokat tesz, törvényi szintre emeli a valótlanságokat, majd az Alkotmánybírósággal is megpróbálja „szentesíteni”. Miért kíván ebben partner lenni az Alkotmánybíróság? [80] Az európai civilizáció egyik pilléréként is számon tartott római magánjogból kétezer év óta ismert és bevett a contra bonos mores elve, mely szerint a jóerkölcsebe ütköző jogügylet semmis, ahhoz joghatás nem fűződhet.

Közismert tény, több száz felfüggesztett perben szerepel (tényekkel alaposan alátámasztva), hogy a pénzintézetek úgy kötöttek meg többszázezer deviza elszámolású kölcsönszerződést, hogy tisztában voltak azzal, hogy a forint nagyarányú és tartós gyengülése várható. Kérjük az Alkotmánybíróságot, vizsgálja meg most elvi szinten: jó erkölcsbe ütközik-e az olyan kölcsönszerződés, amelyben nem hívják fel arra a szerződő fél figyelmét a forint nagymértékű felülértékeltségére, arra, hogy az elmúlt években a forint nem romlott annyira, mint amennyire gazdaságilag indokolt lett volna, miközben az árfolyamkockázatot teljes mértékben és korlátlanul áthárítják a gyanútlan fogyasztóra.

„[102] A fogyasztót tehát a szerződéskötés során olyan helyzetbe kell hozni, hogy megfelelően fel tudja mérni az általa vállalt kötelezettségeket, az szerződéskötést követően esetlegesen bekövetkező körülményváltozásból eredő többletkötelezettségeket, azok keletkezésének indokait, a kötelezettségváltozás várható mechanizmusát és annak lehetséges mértékét.”

Ezzel a ponttal (és még sok megállapítással) teljes egészében egyet tudunk érteni.

„[130] Az Alkotmánybíróság rámutat arra, hogy az igazságügyi miniszter tájékoztatása szerint mintegy 1,8 millió polgári peres eljárás megindításával kellett volna számolnia a jogalkalmazónak (és a jogalkotónak), ami – az évente átlagosan 160.000 megindult polgári peres eljáráshoz viszonyítva – olyan ügyteher növekedést eredményezett volna, mely hosszú időre megbénította volna az igazságszolgáltatást. Az a törvényhozói beavatkozás tehát, mellyel igen nagy számú egyedi per néhány sui generis eljárás lefolytatásával kiváltható, úgy hogy a pénzügyi intézményeknek is lehetőségük van a vélelem megdöntésére és ezzel párhuzamosan a bíróságok működése sem lehetetlenül el, nem tekinthető a jogbiztonság követelményét sértő állami beavatkozásnak.”

Teljesen alaptalan feltételezés az, hogy 1,8 millió per indításával lehet számolni. Egyrészt tény, hogy az állampolgárok túlnyomó része irtózik még a pernek a gondolatától is. Vannak sajnos, akik elkeseredésükben inkább vonat elé vetik magukat, inkább felgyújtják magukat, inkább kiugranak az ablakon, mint hogy bepereljék a bankjukat. Inkább itt hagyják örökre hazájukat és családjukkal együtt külföldre távoznak, csupa keserű emléket őriznek a szívükben korábban szeretett és tisztelt hazájukról. Már ezért sem képzelhető el, hogy mindenki pert indít, aki érintett.

Van azonban egy sokkal prózaibb, hétköznapiabb szempont is.

Tételezzük fel, hogy a Kúria jogegységi határozata után folytatódnak és lezárulnak a perek. A folyamatban lévő (jelenleg felfüggesztett 12.000) perből jogerősen lezárul az első 1.000 per.

Várhatóan bank költségei egy vesztett per esetén:

Saját ügyvédi költség: 500.000 Ft

Adós ügyvédi költség: 500.000 Ft

Illeték: 1.000.000 Ft

Összesen: 2 millió forint.

Ezer per esetén ez összesen 2 milliárd forint költség a banknak.

Ezen kívül a banknak vissza kell térítenie a jogtalanul elszedett összegeket is, természetesen kamatostól. Ez további 1-2 milliárd forint... Ez nem költség, ez a jogtalanul elszedett összeg visszaadása.

Ezer elvesztett per után, amikor már esélye sincs arra a bankoknak, hogy akár egyetlen egy pert is megnyerjen a folyamatban lévő, még le nem zárt 11.000 perből, milyen lehetősége van a bankoknak? Ekkor nem érdeke a banknak, hogy peren kívüli megoldást kössön a perlekedő adósokkal?

Nem érdeke a banknak, hogy a többi 1,8 millió becsapott adós ne is gondoljon a pereskedésre? Nem saját maga jön elő egy visszautasíthatatlan, fogyasztó számára kedvező ajánlattal: „tapasztalatlan voltam, szándékom ellenére hibát követtem el...”.

Nem lett volna igazságosabb segíteni a bíróságokat már 2011-ben, már 2010-ben, hogy maximum 2 éven belül jogerős bírósági ítéletek szülessenek? Már rég túl lennénk az egészen! Úgy lennénk túl, ahogy az Alaptörvényünk tartalmazza: „perben a jogait és kötelezettségeit törvény által

felállított, független és pártatlan bíróság tisztességes és nyilvános tárgyaláson, ésszerű határidőn belül bírálja el”.

„[131] Az Alkotmánybíróság ezen túlmenően – összhangban az Alaptörvény fogyasztóvédelmi célú és tartalmú M) cikkével – megjegyzi: A bíróságok csak egyedi ügyekben biztosíthatják a fogyasztóvédelmi jogszabályok érvényesülését, társadalmi szintű problémák esetén az államnak kell beavatkoznia, és megoldást nyújtania, akár jogalkotás útján is. Önmagában az a tény, hogy az állam egy konkrét szerződéses kikötés vonatkozásában átvállalta az igényérvényesítést a fogyasztótól, illetve a közérdekű kereset előterjesztésére jogosulttól, összhangban áll a fogyasztóvédelem alkotmányos követelményével.”

Valóban itt vannak még a közérdekű keresetek is. Már önmagukban ezek is szükségtelenné tették volna azt, hogy 1,8 millió adós beperelje a bankját.

Egyáltalán nem közismert az, hogy a Főügyészségek több tucat pert indítottak a bankok ellen az elmúlt években:

„A 2008. január 1-je és 2013. november 27-e közötti időszakban a Főügyészségek 28 darab keresetet indítottak pénzügyi intézmények ellen fogyasztói szerződés részévé váló általános szerződési feltételbe foglalt tisztességtelen kikötések érvénytelenségének megállapítása iránt. A perindításra okot adó körülmények, kikötések igen változatosak voltak. 2013. november 27-ig 27 eljárás fejeződött be jogerősen: a befejezett perekben meghozott határozatok a bíróságok szervezetéről és igazgatásáról szóló törvény keretei között nyilvánosak, illetve azokat a Polgári perrendtartásról szóló törvény szerint lehet megismerni.” - 2013. decemberi válasz a Főügyészségtől

Miért nincsenek ezek a perek benne a köztudatban? Mit tartalmaztak ezek a perek? Miben marasztalták el a bankokat a perekben? Miért nem indított közérdekű pereket a PSZÁF, az MNB, valamelyik minisztérium?

Több civil szervezet indított közérdekű pereket. Ezeket a pereket a bíróságok ahogy csak tudták, el lehetetlenítették, ahogy csak lehetett húzták-halasztották.

Most minden egyéni pert legalább további egy évre jegelnek. Miért támogatja ezt az Alkotmánybíróság?

Tény, hogy a bankok elvárásainak megfelelően hozott jogegységi határozatot a Kúria. Három példa erre:

A deviza alapú kölcsön az forintkölcsön vagy devizakölcsön?

Fővárosi Ítéltábla:

„A deviza alapú kölcsönöket forintkölcsönnek tartjuk. Devizaforrások közvetlenül nem kapcsolhatók az egyes kölcsönügyletekhez, a deviza alapú kölcsönszerződések alapján a bank és az adós között tényleges devizamozgás nem volt.

A hitelkihelyezés mögötti közgazdasági háttér az adós kötelezettsége szempontjából közömbös.

Annak a kérdésnek a megítélésénél, hogy a deviza alapú kölcsön forint- vagy devizakölcsön-e, a szerződés tartalma irányadó.

A szerződés tartalmát a hatályos Ptk. 523. § (1) bekezdése rögzíti, eszerint kölcsönszerződés alapján a hitelező köteles meghatározott pénzüsszeget az adós rendelkezésére bocsátani, az adós pedig köteles a kölcsön összegét a szerződés szerint visszafizetni.

Amennyiben az általános szerződési feltétel, illetve a fogyasztói szerződés tartalma az (1) bekezdésben foglalt szabály alkalmazásával nem állapítható meg egyértelműen, a feltétel meghatározójával szerződő fél, illetve a fogyasztó számára kedvezőbb értelmezést kell elfogadni. A fogyasztó számára pedig egyértelműen a felvett összeg forint hitelkénti elfogadása a kedvezőbb.

Összegezve: azt látjuk helyesnek, ha az ügylet jellegadó tartalma szempontjából – a fogyasztó számára kedvezőbb értelmezési szabályra is figyelemmel – nem a teljesítés módjának (kirovó-lerovó pénznem, értékállandósági kikötés) tulajdonítunk jelentőséget, hanem a felek által a szerződés szerint teljesítendő szolgáltatásnak. A szolgáltatás pedig (rendelkezésre bocsátás és visszafizetés) mindig forintban történik. Minderre tekintettel a deviza alapú kölcsönt forintkölcsönnek tekintjük.”

Idézetek a Bankszövetségtől:

„A pénztartozás teljesítéseként annyi, a teljesítés helyén és idején ténylegesen forgalomban lévő pénzt kell adni (leróni), amennyi megfelel a tartozás szerződésben meghatározott (kirótt) összegének. A pénztartozás kapcsán tehát meg kell különböztetni a kirovó pénznemet és a lerovó pénznemet.

A pénztartozás mértékének meghatározása a kirovó összeg meghatározásával történik, az így meghatározott fizetési kötelezettséget kell a lerovó pénznemmel teljesíteni.

Effektivitási kikötésnek nevezzük, ha a szerződés úgy rendelkezik, hogy a tartozást ténylegesen valamely, a fizetés helyének pénznemétől eltérő pénznemben kell leróni. Effektivitási kikötés esetén, amikor a lerovó pénznem a kirovóval megegyező külföldi fizetőeszköz, akkor az adósnak a tartozása teljesítéséhez be kell szereznie azt; ilyen kikötés hiányában, amikor a törvényben meghatározott főszabály érvényesül, azaz a tartozást a hazai pénznemben kell teljesíteni, akkor csupán egy számítást kell végezni a lerovó pénznemben fizetendő összeg meghatározása érdekében.

A Kúria döntése erről a kérdésről:

„A deviza alapú hitel-, kölcsön- és pénzügyi lízingszerződések (a továbbiakban: deviza alapú kölcsönszerződések) devizaszerződések. A felek a hitelezőnek és az adósnak a kölcsönszerződésből fakadó pénztartozását egyaránt devizában határozták meg (kirovó pénznem), és azt mindkét fél forintban volt köteles teljesíteni (lerovó pénznem).

A deviza alapú kölcsön is devizakölcsön, mivel a tartozás devizában van meghatározva, ugyanakkor a hitelező a kölcsönt forintban köteles folyósítani, az adós pedig forintban köteles törleszteni, tehát mind a hitelező, mind az adós a devizában kirótt pénztartozását forintban rója le. Nincs akadálya annak, hogy a felek úgy állapodjanak meg, miszerint mindkét fél a

kötelezettségének a kirovó pénznemben (effektivitási kikötés) köteles eleget tenni, tehát mind a folyósításra, mind a törlesztésre a kirovó pénznemben kerül sor. Ebből következően a devizakölcsönnek két fajtája létezik: az effektivitási kikötéssel el nem látott kölcsön (deviza alapú kölcsön) és az effektivitási kikötéssel ellátott deviza kölcsön.”

Ha érvénytelen a teljes szerződés, mi az adós érdeke?

Fővárosi Ítéltábla:

„Amennyiben a deviza alapú kölcsönszerződések bármely okból érvénytelenek, a legtöbb esetben igaz, hogy az eredeti állapot helyreállítása az adósnak nem érdeke, mert ez esetben a tartozást azonnal egy összegben kell visszafizetnie. Ha azonban a deviza alapú kölcsönszerződés alapján hosszú éveken át a törlesztés megtörtént, és már csak 1-2 év van hátra, az adósnak érdeke lehet az érvénytelen szerződés alapján az eredeti állapot helyreállítása és az ennek megfelelő elszámolás.”

Bankszövetség:

„A szerződések érvénytelennek nyilvánítása súlyos következményekkel jár: az adósok tartozása egy összegben azonnal esedékessé válik.”

A Kúria döntése:

„A bíróságnak érvénytelen deviza alapú kölcsönszerződések esetében azért kell elsősorban a szerződés érvényessé nyilvánítására törekednie, mert az esetek nagy részében ez a megoldás szolgálja mindkét szerződő fél, de főként az adósok érdekét, akiknek a még fennálló tartozása más érvénytelenségi jogkövetkezmény alkalmazása esetén egy összegben azonnal esedékessé válna.”

Az árfolyamrész jogszerűségéről:

Fővárosi Ítéltábla:

„Deviza alapú hitelről akkor beszélhetünk, amikor a fogyasztó által a hiteligénylésben forintban kért kölcsönösszeget a bank a megtett ajánlatával elfogadja azzal, hogy a kért forintösszeget az irányadónak tekintett devizára átszámolja és könyveiben ekként is tartja nyilván, ugyanakkor a kölcsönösszeget forintban folyósítja, míg az adós az ugyancsak devizában kiszámolt, majd forintba átszámított törlesztőrészt – az aktuális árfolyamnak megfelelően – fizeti meg. A konstrukció lényege tehát nem a kirovó és lerovó pénznem különbözősége.”

Bankszövetség:

„A hazai és az idegen pénznem közötti mozgás technikailag kétféle módon történhet. Effektivitási kikötés esetén az adósnak a kapott devizaösszeget át kell váltania forintra, és ugyanígy hiteltörlesztéskor a forintot át kell váltania a lerovó pénznemre. Az átváltás egy pénzügyi szolgáltatás, amelynek során a szolgáltatás nyújtója megvásárolja az ügyfél által felkínált, illetve eladja az igényelt devizát. A pénzváltók az általános piaci gyakorlat szerint a devizavásárlásra és a devizaeladásra eltérő árfolyamokat határoznak meg, a kettő közötti rés fedezi működési költségeiket és biztosítja nyereségüket.

Effektivitási kikötés hiányában a devizatartozás megfizetése (folyósítás vagy törlesztés) forintban történik. Ekkor a lerovandó összeget a devizában fennálló tartozás forintra való átszámítása útján kell meghatározni. Az átszámítás szintén csak valamilyen árfolyam alkalmazása útján végezhető el, ebben az esetben azonban már nem evidens a kétféle árfolyam alkalmazása.

Az átszámítás a devizahitelek szerves eleme, és az átszámítás során alkalmazandó árfolyam meghatározása terén a felek szabadok, annak sincs akadálya, hogy a folyósításra és a törlesztésre eltérő árfolyamot határozzanak meg. Az árfolyamrés léte, illetve változása jelentéktelen mértékben növeli az adósok terhét, ennek alkalmazása a szerződés alapján teljesen egyértelmű, mértékének alakulása pedig átlátható módon követhető az adósok számára.”

A Kúria döntése:

„Deviza alapú kölcsönszerződéseknél két tipikus módja van a kölcsönösszeg meghatározásának. Vannak olyan deviza alapú kölcsönszerződések, melyek a kölcsönt devizában határozzák meg és a szerződés egyéb rendelkezései nem hagynak kétséget afelől, hogy a devizát a szerződésben meghatározott időpontban, a szerződésben – tipikusan – a kölcsönt nyújtó pénzügyi intézmény vételi árfolyamán kell átszámítani forintra. Ezt az összeget folyósítja a pénzügyi intézmény. Az adós pedig a kölcsön adott devizájának megfelelő összeget és annak járulékait kell visszafizetnie forintban, az aktuális eladási árfolyam figyelembevételével (ha tehát 10.000 euró a kölcsön összege 10.000 eurónak és járulékainak megfelelő forint összeget).

A másik szokásos meghatározási mód az, hogy a kölcsönt forintban határozzák meg, de a szerződés egyéb rendelkezéseiből következően egyértelmű, hogy a kölcsön devizában kerül megállapításra, a szerződésben meghatározott időpontban az ott meghatározott pénzügyi intézmény vételi árfolyama figyelembe vételével, és ezt az összeget, valamint annak járulékait kell az adós forintban visszafizetnie a mindenkor irányadó eladási árfolyamon számítva.”

Miként lehetséges, hogy a Kúria a tisztességtelen bankrendszer érveit fogadta el a Fővárosi Törvényszék megállapításaival szemben? A válasz egyszerű: nem tette lehetővé a Kúria, hogy a sértett, a becsapott fél, az adósok is véleményt nyilvánítsanak. Nem volt „nyílt” tárgyalás, az érintett felek egyike nem mondhatta el az álláspontját. Nem volt „tisztességes” az eljárás, az érintett felek egyike nem mondhatta el az álláspontját.

IV/810-0/2015

Felperes az Alkotmánybíróságon támadta meg a Kúria 2/2014 PJE megállapításain alapuló 2014. évi LXXVII. devizahiteles törvényt - IV/810-0/2015

Részletek a 2015. március 16-án felperes által benyújtott IV/810-0/2015 ügyszámú alkotmányjogi panaszról:

A megsemmisíteni kívánt rendelkezések az I. kérelmi elem vonatkozásában:

A Törvény 2. § (1) bekezdés f) pontja szerint" E törvény alkalmazásában:

f) eredeti induló kamat:

fa) az fb) pont kivételével a szerződés első törlesztő részletének esedékességekor érvényes kamat,

fb) ha a pénzügyi intézmény a szerződés előre meghatározott időszakára kamatkedvezményt adott, akkor a kedvezményes időszak lejártát követően elsőként a szerződés részévé vált kamat;

A devizaszerződések érvénytelenségének megállapítására az elmúlt években több mint 10.000 peres eljárás indult a különböző bírói fórumok előtt, elsősorban azért, mivel nem volt megfelelő árfolyamkockázat ismertetése a bankok részéről, nem tartalmazta a kölcsönszerződés a jelentős költséget jelentő árfolyamrész értékét, vagy mert tisztességtelen volt a kamatláb és szerződés módosítás lehetősége (stb.). Az árfolyamemelkedés és kisebb mértékben a kamatláb-emelés (esetlegesen a kamatlábcsökkentés elmaradása) hatására a törlesztő részletek megfizethetetlen mértékig, az eredeti összeg többszörösére emelkedtek. Az Indítványozók álláspontja szerint a panasz abban a tekintetben alapvetően alkotmányjogi jelentőségű, hogy a Törvény megsemmisíteni kért

rendelkezései csorbítják a peres eljárásban résztvevők és peres eljárást kezdeményezők tisztességes eljáráshoz való jogát (ezen belül különösen az önrendelkezéshez való jogot).

A folyamatban lévő perek esetében a kölcsönszerződés semmisségét okozó hiányok törvényi úton történő pótlása (a szerződéses kamat fogalmának és mértékének meghatározása), illetőleg a szolgáltatás ellenértékének törvényi úton történő utólagos rendezése a bírói út kizárásával azt eredményezi, hogy a jogvita bírói döntés nélkül tulajdonképpen tárgytalanná válik, és a bíróság hatáskörében nem dönthet a szerződés semmissége kérdésében.

A jogalkotói akarat megváltozása jelentős és váratlan mozgástér-csökkenést okoz már folyamatban lévő perekben is. Álláspontunk szerint tehát a Törvény rendelkezései alaptörvény ellenesek amiatt is, hogy folyamatban lévő perek esetén elvonják a bírói hatáskörbe tartozó döntési jogkört.

A Törvény ezen rendelkezéseivel azoknál a kölcsönszerződéseknél, ahol a kamat mértéke a szerződésben eredetileg sem volt kellő mértékben meghatározva, vagy nem egyértelműen volt meghatározva, a kölcsönszerződés semmisségét okozó kamatkikötés hiányát törvényi úton pótolja, és bírósági mérlegelés nélkül, vagy a peres felek akaratától függetlenül dönt a kölcsönszerződésben az Adósságot terhelő ellenszolgáltatás mértékéről. A "kamathiány" kiküszöbölésével, a mesterségesen létrehozott kamatfogalom miatt a folyamatban lévő perekben, a régi Hpt. 213. § (1) bekezdés c) pontja alapján a kölcsönszerződés semmisség miatt tovább már nem támadható, mert az nem szenved érvénytelenséget okozó hiányosságtól.

A megsemmisíteni kívánt rendelkezések a II. kérelmi elem vonatkozásában:

A Törvény 10. §-a szerint „A deviza vagy devizaalapú fogyasztói jelzálogkölcösnszerződés tekintetében jogosult pénzügyi intézmény az elszámolási törvény szerinti elszámolási kötelezettsége teljesítésének határidőjéig köteles a deviza vagy devizaalapú fogyasztói jelzálogkölcösnszerződés alapján fennálló vagy az abból eredő teljes, az elszámolási törvény alapján teljesített elszámolás alapján megállapított tartozást – ideértve a devizában felszámított kamatot, díjat, jutalékot és költséget is - a fordulónappal az adott devizanem

a) 2014. június 16. napja és 2014. november 7. napja közötti időszakban az MNB által hivatalosan jegyzett devizaárfolyamainak átlaga vagy

b) 2014. november 7. napján az MNB által hivatalosan jegyzett devizaárfolyama közül a fogyasztó számára kedvezőbb devizaárfolyamon forintkövetelésre átváltani (a továbbiakban: forintra átváltás).”

Indítványozói álláspont szerint abban a kérdésben kell a Tisztelt Alkotmánybíróságnak állást foglalnia, hogy a két típusú forintosítás (a végtörlesztés típusú és a kényszer forintosítás típusú) eltérő szabályozása nem ütközik-e az Alaptörvény XV. cikk (2) bekezdésébe. Mindkét esetben ugyanis azonos méltóságú, azonos szerződési környezetben lévő, azonos terheket viselő devizaalapú hitellel rendelkező személyekről van szó, mindösszesen azzal a különbséggel, hogy a végtörlesztés 180 forintos árfolyamon történt, míg a kényszer forintosítás 256,5 forintos árfolyamon történik meg.

Álláspontunk szerint nincsen olyan társadalmi cél vagy alkotmányos jog, amely hozzávetőlegesen azonos svájci frank árfolyamnál, hasonló szerződéses viszonyrendszerben (deviza alapú hitelszerződések), hasonló méltóságú emberek közötti különbségtételt, pozitív diszkriminációt indokoltta teszi. Nincsen arra vonatkozóan ésszerű magyarázat, hogy 2011-ben egyesek miért kapják hiteltartozásuk 27%-át ajándékba az államtól 246,57 forintos átalagárfolyamnál, míg mások 2014. június 16. napja és 2014. november 7. napja közötti időszakban az MNB által hivatalosan jegyzett devizaárfolyamainak átlaga alapján számított 256,5 Ft-os árfolyamon válthatják csak át a hitelüket forintra.

Ezért álláspontunk szerint a végtörlesztők és kényszer forintosítottak közötti különbségtétel egyértelműen ütközik az Alaptörvény XV. cikk (2) bekezdésével, mivel a hasonló pénzügyi és jogi környezetben a nem egyenlő kezelésnek ésszerű oka nincsen, sőt külső szemlélő számára önkényesnek tűnhet a megkülönböztetés.

A teljes kérelem:

[http://public.mkab.hu/dev/dontesek.nsf/0/e690750dfcbb50abc1257e19005852f0/\\$FILE/IV_810_0_2015_inditvany.002.pdf/IV_810_0_2015_inditvany.pdf](http://public.mkab.hu/dev/dontesek.nsf/0/e690750dfcbb50abc1257e19005852f0/$FILE/IV_810_0_2015_inditvany.002.pdf/IV_810_0_2015_inditvany.pdf)

Az Alkotmánybíróság ezt a panaszt érdemben vizsgálta, ám az alábbi érveléssel 2015. július 13.-án elutasította:

1. Az Alkotmánybíróság az egyes fogyasztói kölcsönszerződések devizanemének módosulásával és a kamatszabályokkal kapcsolatos kérdések rendezéséről szóló 2014. évi LXXVII. törvény 2. §

(1) bekezdés f) pontja és 10. §-a alaptörvény-ellenességének megállapítására és megsemmisítésére irányuló alkotmányjogi panaszokat elutasítja.

2. Az Alkotmánybíróság az egyes fogyasztói kölcsönszerződések devizanemének módosulásával és a kamatszabályokkal kapcsolatos kérdések rendezéséről szóló 2014. évi LXXVII. törvény 2. § (1) bekezdés f) pontja alaptörvény-ellenességének megállapítására és megsemmisítésére irányuló – az Alaptörvény 25. cikk (2) bekezdés a) pontjára alapított – alkotmányjogi panaszt visszautasítja.

Az Alkotmánybíróság emlékeztet rá, hogy gyakorlata szerint a szerződésekbe való állami beavatkozás alkotmányosan nem kizárt, „jogszabály a hatályba lépése előtt megkötött szerződések tartalmát kivételesen – a *clausula rebus sic stantibus* elve alapján – megváltoztathatja. Az állam jogszabállyal a szerződések tartalmát általában csak ugyanolyan feltételek fennállása esetén változtathatja meg alkotmányosan, mint amilyen feltételek fennállását a bírósági úton való szerződésmódosítás is megköveteli” [8/2014. (III. 20.) AB határozat, rendelkező rész II. pont].

Szükségesnek tartja az Alkotmánybíróság, hogy rámutasson emellett arra is, hogy a jogalkotói aktussal történő szerződésmódosítást mint normát az Alkotmánybíróság nem az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdésében biztosított bírósághoz fordulás, mint alapjog összefüggésében vizsgálja. Az egyes szerződések tartalmának módosítására irányuló jogszabályok alkotmányossága elsősorban az Alaptörvény B) cikk (1) bekezdésének és a II. cikkének történő megfelelés szempontjából vizsgálható [vö. 8/2014. (III. 20.) AB határozat]. Ennek megfelelően tehát az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdése vonatkozásában alkotmányossági összefüggés akkor sem lenne megállapítható, ha a Tv. 2. § (1) bekezdés f) pontja magánjogi szerződésekbe történő beavatkozást valósítana meg

A végtörlesztés szabályozásakor a jogalkotó a piacinál kedvezőbb árfolyam mellett döntött – *ex gratia* juttatásként. „Mivel „nincs senkinek joga arra, hogy egy *ex gratia* juttatás meghatározott formájában részesüljön” (16/1991 (IV.20) AB határozat, ABH 1991. 58. 62.), következésképpen a jogalkotót „széles körű mérlegelési jog illeti meg mind a jogosulti körnek, mind a juttatás mértékének és egyéb feltételeinek a meghatározása tekintetében.

... ez a megkülönböztetés alaptörvény ellenességet csak abban az esetben okozna, ha 1. a két szabályzás egymással összehasonlítható helyzetben lévő – homogén csoportba tartozó – jogalanyokat érintene és amennyiben igen, akkor 2. a különbségtétel nem volna igazolható (nem lenne ésszerű, tehát önkényes lenne).

A két konstrukció célja azonos ugyan – a fogyasztókat terhelő árfolyamkockázat megszüntetése –, de ezen belül az előírások jelentős eltéréseket mutatnak... a leglényegesebb eltérés az, hogy a végtörlesztés a devizaalapú kölcsönszerződések biztosítékául szolgáló lakóingatlanok tehermentesítésének lehetővé tételét szolgálta, továbbá a végtörlesztésre az adós döntése és ennek megfelelően előterjesztett igénybejelentése alapján került sor, míg a forintosítást kötelező

jelleggel kell végrehajtani; végezetül a végtörlesztés szabályozásakor a szerződések megszüntetése volt az alapvető jogalkotói cél, a forintosítás esetében viszont a szóban forgó szerződések nem szűnnek meg, hanem módosított formában – mentesítve a feleket az árfolyamváltozásból eredő kockázatoktól – maradnak fenn. A végtörlesztés és a forintosítás között tehát bizonyos hasonlóságok és – a forintra történő átváltás árfolyamán túl egyéb – jelentős különbségek is vannak.

A jelzett eltérések miatt pedig nem lehet homogén csoportként kezelni a két különböző szabályozás által érintetteket. Az Alaptörvény előtti egyenlőséget előíró szabályából (XV. cikk (1) bekezdése) ezért nem következik, nem vezethető le az, hogy a forintosítás során ugyanazt az árfolyam-kedvezményt kellene biztosítani, mint a végtörlesztés esetében.

A 3147/2015. (VII. 24.) AB határozat:

<http://public.mkab.hu/dev/dontesek.nsf/0/E690750DFCBB50ABC1257E19005852F0?OpenDocument>

IV/1764-1/2016

Felperes az Alkotmánybíróságon támadta meg a Kúria 1/2016 PJE megállapításait - IV/1764-1/2016

Részletek a 2016. október 19-én felperes által benyújtott IV/1764-1/2016 ügyszámú alkotmányjogi panaszról és a 2016. november 22.-i kiegészítésről:

I. A megsemmisíteni kívánt rendelkezések

1.

A deviza alapú fogyasztási és lakossági kölcsönszerződés abban az esetben is megfelel a hitelintézetekről és a pénzügyi vállalkozásokról szóló 1996. évi CXII. törvény (a továbbiakban: Hpt.) 213. § (1) bekezdés a) pontja által előírt követelménynek, ha az írásba foglalt szerződés – ideértve az annak a szerződéskötéskor részévé vált általános szerződési feltételeket is – a kölcsön összegét forintban (lerovó pénznem) határozza meg, feltéve, hogy az így meghatározott kölcsönösszeg devizában (kírovó pénznem) kifejezett egyenértéke pontosan kiszámítható az átszámítás szerződésben rögzített későbbi időpontjában, ennek hiányában a folyósításkor, az akkor irányadó árfolyam figyelembe vételével.

2.

A deviza alapú fogyasztási és lakossági kölcsönszerződés abban az esetben is megfelel a Hpt. 213. § (1) bekezdés e) pontja által előírtaknak, ha az írásba foglalt szerződés – ideértve az annak a szerződéskötéskor részévé vált általános szerződési feltételeket is – kiszámítható módon

tartalmazza a törlesztő részletek számát, összegét és a törlesztési időpontokat. A törlesztő részletek összege kiszámíthatónak tekintendő, ha a szerződés rögzíti legalább azokat az adatokat és azt a számítási módot, amelyek alapján a törlesztő részletek összege az átszámítás szerződésben rögzített későbbi időpontjában, ennek hiányában az egyes törlesztő részletek esedékességekor pontosan meghatározható.

3.

Ha a deviza alapú fogyasztási és lakossági kölcsönszerződés – ideértve az annak a szerződéskötéskor részévé vált általános szerződési feltételeket is – tartalmazza az 1. és a 2. pontban írtakat, a szerződéskötést követően közölt egyoldalú jognyilatkozat (pl. folyósítási értesítő, törlesztési terv, fizetési ütemezés) a pénzügyi intézmény fogyasztónak nyújtott tájékoztatásának minősül, amely nem érinti a szerződés létrejöttét vagy érvényességét.

4.

A fogyasztó szándéka kifejezetten arra irányult, hogy forintban jusson kölcsönhöz és tartozását is forintban fizesse vissza, kamatfizetési kötelezettsége ugyanakkor a szerződéskötés idején jellemző forintkölcsönre irányadó kamatnál jelentősen alacsonyabb legyen. Ennek az elvárásnak felelt meg a deviza alapú hitelezés konstrukciója, amelynek jogszabályi alapját a szerződésekre alkalmazandó Polgári Törvénykönyvről szóló 1959. évi IV. törvény (a továbbiakban: Ptk.) 231. §-a jelentette.

5.

Az egyik szokásos meghatározási mód az, hogy a felek a szerződésben a kölcsönt devizában határozzák meg, és a szerződés egyéb rendelkezései nem hagynak kétséget afelől, hogy a devizát a szerződésben meghatározott időpontban, a szerződésben meghatározott devizaárfolyamon kell átszámítani forintra. Ezt a forintösszeget folyósítja a pénzügyi intézmény. Az adósnak pedig a kölcsönadott devizának megfelelő, a szerződésben meghatározott devizaárfolyamon átszámított forintösszeget és annak járulékait kell visszafizetnie az egyes törlesztési időpontokban.

6.

A másik szokásos meghatározási mód az, hogy a kölcsönt forintban határozzák meg, de a szerződés egyéb rendelkezéseiből következően egyértelmű, hogy a kölcsön devizában kerül megállapításra, nyilvántartásra és elszámolásra a szerződésben meghatározott időpontban, az ott meghatározott devizaárfolyam figyelembe vételével, és ezt az összeget, valamint annak járulékait kell az adósnak forintban visszafizetnie a mindenkor (az egyes törlesztő részletek esedékességekor) irányadó devizaárfolyamon számítva. Egyik meghatározási mód sem sérti a Ptk. 523. §-ában foglaltakat.

7.

A DH1 és DH2 tv. ismertetett rendelkezései alapján megállapítható, hogy a jogalkotó – utólag –

kiküszöbölte és orvosolta a folyósított kölcsön, illetve a meghatározott törlesztő részletek összegében jelentkező tisztességtelen különnemű devizaárfolyamokat és a tisztességtelen egyoldalú kamat-, költséges díjemelést lehetővé tevő, egyedileg meg nem tárgyalta, illetve általános szerződési feltételeket. Ezzel a jogalkotó nem csak a múltat, hanem a jövőre nézve, a deviza alapú fogyasztói kölcsönszerződésekkel kapcsolatos perekre is irányadóan rendezte az alkalmazandó deviza átszámítási árfolyamot, valamint a kamatok, a költségek és a díjak mértékét.

8.

A deviza alapú fogyasztói kölcsönszerződés 6/2013. PJE határozatban kifejtett és az előzőekben ismertetett konstrukciója a teljesítés – ideértve mind a folyósítást, mind a törlesztést – körében szükségessé teszi a kirovó pénznemben meghatározott összeg lerovó pénznemre, illetve a lerovó pénznemben kifejezett összegek kirovó pénznemben kifejezett összegre történő átszámítását.

9.

Az irányadó deviza átszámítási árfolyamot a jelen jogegységi határozat indokolásának III/1. c) pontjában ismertetettek szerint utóbb a jogalkotó rendezte, ezért ennek elmaradása miatt a szerződés érvénytelensége már nem állapítható meg.

10.

A deviza alapú kölcsönszerződés abban az esetben is megfelel a Hpt. 213. § (1) bekezdés e) pontjában

írtaknak, ha:

b) Meghatározza a törlesztő részletek összegét a számítás módja és az ehhez szükséges adatok egyértelmű megadásával. A törlesztő részletek összege akkor tekinthető kiszámíthatónak, ha az az átszámítás szerződésben rögzített későbbi időpontjában (pl. a törlesztést megelőző második munkanapon), ennek hiányában az egyes törlesztő részletek esedékességekor pontosan meghatározható. Nem érvényességi kelléke ugyanakkor a szerződésnek, hogy tételesen tartalmazza a törlesztő részletek összegét akár a kirovó, akár a lerovó pénznemben, mint ahogy az sem, hogy rögzítse az irányadó átszámítási időpontot. Az irányadó átszámítási időpont ugyanis – a felek eltérő rendelkezése hiányában – ipso iure a törlesztés(ek) napjában rögzül a Ptk. 231. § (2) bekezdésében írtakra tekintettel.

12.

Ha a költségek, a díjak vagy azok egy része a szerződésben nincs egyértelműen meghatározva, emiatt a szerződés érvénytelensége nem állapítható meg. Ebből csupán az következik, hogy a pénzügyi intézmény e költségeket és díjakat, illetve azok meghatározott részét a törlesztő részlet összegében jogszerűen nem számíthatja fel.

13.

A jelen jogegységi határozat indokolásának III/1. c) pontjában ismertetett jogszabályok a deviza alapú

kölcsönszerződések különmemű árfolyamai, továbbá egyoldalú kamat-, költség-, és díjemelései tisztességtelenségét mind a múltra, mind a jövőre nézve kiküszöbölték. Az irányadó deviza átszámítási árfolyamot a jogalkotó rendezte, ezért arra vonatkozóan a felek külön szerződéses rendelkezése nem szükséges, ennek elmaradása miatt a szerződés érvénytelensége nem állapítható meg.

14.

Ha a III/2. pont szerinti kölcsönszerződés legalább a IV/1. és a IV/2. pontban részletezetteket tartalmazza, a pénzügyi intézmény szerződéskötést követő értesítője mint egyoldalú jognyilatkozat – függetlenül annak elnevezésétől (pl. folyósítási értesítő, törlesztési terv, fizetési ütemezés) – a teljesítést elősegítő tájékoztatásnak tekintendő. Ez a tájékoztatás nem minősül joghatás kiváltását célzó egyoldalú akaratnyilatkozatnak, tehát nem értékelhető sem a szerződés létrejöttét, sem annak módosítását vagy megszüntetését eredményező alakító jogként. Ezért az értesítő elküldésének elmaradása vagy annak a szerződésben írtakkal ellentétes tartalma a szerződés létrejöttét, érvényességét nem érinti.

2003 novemberében került T/6236 ügyszámmal a Parlament elé a Kormány előterjesztésében az a törvényjavaslat, mely által az imént idézett szabályok pontosításra kerültek a Hitelintézeti Törvényben.

Részletek „A befektetők és a betétesek fokozott védelmével kapcsolatos egyes törvények módosításáról” című törvényjavaslatból:

Általános indokolás

A közelmúltban a pénzügyi piacokon több olyan esemény történt, ami a befektetők, betétesek és ügyfelek érdekeinek sérelmét okozta. A problémák vizsgálata arra az eredményre vezetett, hogy a pénzügyi rendszer biztonságos működése, az ügyfelek érdekeinek védelme több ponton megköveteli a hatályos jogszabályok felülvizsgálatát, pontosítását, illetve a felügyeleti hatáskör erősítését.

Az 5-6. §-hoz

A javaslat a fogyasztási kölcsönszerződéseknel kötelezően előírt teljes hiteldíjmutató számítását a lakossági kölcsönszerződésekre is kiterjeszti.

5. §

A Hpt. 212. §-ának (1) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(1) A fogyasztási, lakossági kölcsönszerződésnek tartalmaznia kell a külön jogszabály alapján megállapított éves százaléokban kifejezett teljes hiteldíjmutatót.”

6. §

A Hpt. 213. §-a (1) bekezdésének bevezető szövegrésze helyébe a következő rendelkezés lép:

(1) Semmis az a fogyasztási, lakossági kölcsönszerződés, amelyik nem tartalmazza

Részletek a törvényjavaslat parlamenti benyújtásakor elmondott expozéból (2003.11.18. – 108. ülésnap – 504. felszólalás):

DR. VERES JÁNOS pénzügyminisztériumi államtitkár, a napirendi pont előadója: Köszönöm a szót. Tisztelt Elnök Asszony! Tisztelt Országgyűlés! Természetes folyamat, hogy a jogalkotó követni igyekszik a szabályozandó területen bekövetkező változásokat, különösen akkor, ha egy olyannyira dinamikus fejlődést mutató szegmensről beszélünk, amilyen a hazai pénzügyi piac. A robbanásszerű fejlődés egyértelműen az ügyfelek érdekeit szolgálja ugyan, ám botorság volna megfeledezni azokról az újonnan fölmerülő kockázati tényezőkről, amelyek következtében az ügyfeleket, a tulajdonosokat és a többi érdekeltet esetleg kár érheti. Ugyancsak az ügyfelek védelmét szolgálja a teljes hiteldíjmutató kiterjesztése. Fogyasztási és személyi kölcsönöknél már ma is kötelező ennek közzététele a kondíciók pontos összevethetősége végett. A mostani javaslat arra irányul, hogy legyen kötelező a használata a lakáshitelezési piacon is annak érdekében, hogy az ügyfelek a különböző jogcímenek felszámított költségek mellett is eligazodjanak, és választani tudjanak a konstrukciók közül.

A most ismertetett törvényi pontok 1996-ban, a Hitelintézeti törvény elfogadásakor, így néztek ki (közlöny állapot -1996.XII.12.):

Fogyasztási kölcsön

212. § (1) A fogyasztási kölcsönszerződésben egyértelműen meg kell állapítani az éves százalékban kifejezett teljes - induló - hiteldíjat.

(2) A hiteldíj a fogyasztó által a kölcsönért fizetendő terhelésnek a nyújtott fogyasztási kölcsön éves összegének százalékában kifejezett része. A fogyasztási kölcsönért fizetendő terhelés tartalmazza a kamatokat, folyósítási jutalékokat és minden egyéb - a kölcsön felhasználásával kapcsolatosan fizetendő - költséget.

(3) A teljes hiteldíj megállapításánál figyelembe kell venni a tőke visszafizetése során csökkenő kölcsönösszeget.

213. § A hitelfelvevő a szerződést megtámadhatja, ha a fogyasztási kölcsönszerződés nem tartalmazza:

- a) a hiteldíj százalékos értékét,
- b) azoknak a feltételeknek, illetőleg körülményeknek a részletes meghatározását, amelyek esetében a hiteldíj megváltoztatható,
- c) a hiteldíj számítása során figyelembe nem vett egyéb - esetleges - költségek meghatározását és összegét, vagy ha az ilyen költségek pontosan nem határozhatók meg, az ezekre vonatkozó becslést,
- d) a szükséges biztosítékok meghatározását, valamint
- e) a szerződéshez kapcsolódóan a fogyasztótól megkövetelt biztosítások megjelölését.

214. § (1) Fogyasztási kölcsön esetében az ügyfél - a szerződés megszüntetése érdekében - minden esetben élhet a határidő (lejárat) előtti teljesítés (törlesztés) jogával.

(2) Ha a fogyasztó él az (1) bekezdésben meghatározott jogával, a hitelező köteles a hiteldíjat arányosan csökkenteni.

Mindenképpen szükségesnek tartjuk felhívni arra az Alkotmánybíróság figyelmet, hogy a fogyasztóvédelmi törvénymódosítások révén lett a „szerződést megtámadhatja” megfogalmazásból

„semmis az a kölcsönszerződés” kötelező érvényű előírás. Egy jogi végzettséggel nem rendelkező személy is látja, érzékeli, hogy óriási a különbség. Sokkal erőteljesebb, markánsabb lett a fogyasztóvédelmi előírás.

Mindenképpen szükségesnek tartjuk felhívni arra az Alkotmánybíróság figyelmet, hogy a fogyasztóvédelmi törvénymódosítások révén lett félreérthetetlen, pontos a bankok számára előírt követelmény. Az alábbiakat kötelezően tartalmaznia kell minden banki kölcsönszerződésnek kivétel nélkül:

213. § (1) Semmis az a fogyasztási, lakossági kölcsönszerződés, amelyik nem tartalmazza

- a) a szerződés tárgyát,
- b) az éves, százalékban kifejezett teljes hiteldíjmutatót, a hiteldíjmutató számítása során figyelembe nem vett egyéb - esetleges - költségek meghatározását és összegét, vagy ha az ilyen költségek pontosan nem határozhatók meg, az ezekre vonatkozó becslést,
- c) a szerződéssel kapcsolatos összes költséget, ideértve a kamatokat, járulékokat, valamint ezek éves, százalékban kifejezett értékét,
- d) azon feltételeknek, illetőleg körülményeknek a részletes meghatározását, amelyek esetében a hiteldíj megváltoztatható, vagy ha ez nem lehetséges, az erről szóló tájékoztatást,
- e) a törlesztő részletek számát, összegét, a törlesztési időpontokat,
- f) a szükséges biztosítékok meghatározását, valamint
- g) a szerződéshez kapcsolódóan a fogyasztótól megkövetelt biztosítások megjelölését.

A hazai szabályzás mindenképpen az európai irányelveknek megfelelően történt.

A /2001/193/EK/ című ajánlás többek között az alábbi előírásokat tartalmazza (részletek):

A lakáshitelekre vonatkozó előzetes információnak tartalmaznia kell – vagy ahhoz mellékelni kell – a következő információkat, az előzetes információéval megegyező formában:

A hitelösszeg nagysága és pénzneme

Az állandó törlesztő részletű lakáshitel (annuitás) esetében az egyes részletfizetések nagysága
Ismertetni kell az ügyfél által a lakáshitel felvétele esetén kifizetendő elsődleges, nem ismétlődő költségek jegyzékét.

A hitelezőnek biztosítania kell egy szemléltető és összefoglalt törlesztési táblázatot, mely legalább tartalmazza:

- a havi, illetve negyedéves kifizetéseket (amennyiben ez az eset áll fenn) az első évre vonatkozóan; - továbbá a kölcsön teljes lejáratá alatti évenkénti összegeket.

A táblázatnak tartalmaznia kell a következőkre vonatkozó adatokat:

- visszafizetett törzstőke;
- a kamat összege;
- a fennmaradó tőke összege;
- az egyes részletfizetések összege;

- a tőke és a kamatok összege.

Egyértelműen fel kell tüntetni, hogy a táblázat csak szemléltetésre szolgál, továbbá amennyiben a felajánlott lakáshitelnek változó kamata van, erre fel kell hívni a figyelmet.

Ebben az évben, tehát 2001-ben született meg a PSZÁF 15/2001. számú ajánlása a Fogyasztók pénzügyi szervezetek általi tájékoztatásáról. Részletek az ajánlásból:

A Pénzügyi Szervezetek Állami Felügyeletének (a továbbiakban: Felügyelet) jogszabályban meghatározott feladata, hogy elősegítse az általa engedélyezett és felügyelt tevékenységet végző személyek (a továbbiakban: pénzügyi szervezet) fogyasztói érdekeinek megóvását, hozzájáruljon a saját döntéseiért felelősséget vállaló fogyasztói magatartás kialakításának a feltételeihez.

Az ajánlásnak a pénzügyi szervezetekre nézve kötelező ereje nincs, ugyanakkor az ajánlásban foglalt elvárások követése a fogyasztók, a tulajdonosok és a pénzügyi szervezetek alapvető érdekeit szolgálja, ezért az azokhoz való igazodást a Felügyelet ellenőrzései során megvizsgálja és a lényeges eltéréseket figyelemmel kíséri a pénzügyi szervezetek tevékenységének értékelésekor.

Általános ajánlások

1. A fogyasztó tájékoztatása során a pénzügyi szervezet legyen figyelemmel arra, hogy fokozott tájékoztatási, együttműködési kötelezettség terheli a fogyasztó irányában. Ennek megfelelően a Felügyelet a fogyasztók átlagosnál alaposabb, részletesebb tájékoztatását várja el a pénzügyi szervezetektől.

3. A fogyasztó tájékoztatása kapcsán a pénzügyi szervezet fokozott figyelmet fordítson

a) az érdekeit csak korlátozottan képviselni képes fogyasztó (így mindenekelőtt, de nem kizárólagosan a magánszemély fogyasztó) jogos érdekeire, különösen nagy figyelmet szentelve a gyermekekre, az idősekre, a súlyosan betegeknek és mindazokra, akik esetlegesen nem értik meg teljesen a pénzügyi szervezet által szolgáltatott információkat

c) az összetettségénél, bonyolultságánál, újdonságánál, egyéb sajátosságánál fogva különleges pénzügyi termékekre, valamint

4. A pénzügyi szervezet által a fogyasztónak nyújtott tájékoztatás legyen összhangban a szerződésben foglalt feltételekkel.

6. A pénzügyi szervezet tájékoztatása ne legyen alkalmas a fogyasztó megtévesztésére.

7. A pénzügyi szervezet tájékoztatása legyen

- pontos,
- egyértelmű,
- közérthető.

A fogyasztók szerződéskötés előtti tájékoztatása

12. A fogyasztó szerződéskötés előtti megfelelő tájékoztatása alkalmas lehet arra, hogy megelőzze a pénzügyi szervezet és a fogyasztó közötti viták kialakulását. A Felügyelet ajánlja a pénzügyi szervezetnek, hogy

a) a szerződés megkötése előtt teljeskörűen tájékoztassa a fogyasztót a megkötendő szerződést érintő minden lényeges körülményről, így különösen adjon tájékoztatást

- a pénzügyi termékkel kapcsolatos esetleges kockázatok megítélését lehetővé tevő információkról,
- szerződéssel összefüggésben a fogyasztót terhelő díjakról, költségekről,
- a feleket megillető jogokról és kötelezettségekről,

b) külön hívja fel a figyelmet az adott pénzügyi termék esetében szokásosnak tekinthetőnél nagyobb kockázatra,

Bankkölcsön felvételénél nagy szerepe van a hitelbírálatnak. A végső döntést ugyanis a bank hozza meg! Az Ügyfél ugyanis a bankban hitelkérelmet nyújt be elsőként és csupán kedvező banki elbírálás esetén kerül sor szerződéskötésre (hasonlóan, mint a korábban ismertetett befektetéseknél – ott is a bank dönt, hogy elfogadja-e pl. a kockázatos befektetést).

Részletek Gál Erzsébet – Hitelkérelem, banki ismeretek című könyvéből – Budapesti Gazdasági Főiskola (tankonyvtar.hu):

„A hitelkérelem érdemi vizsgálata – amelynél az ügyfél már nincs jelen – a minősítést, azaz a hiteligénylő vállalkozás előre meghatározott paraméterek szerinti besorolását foglalja magában. A minősítés pontos szempontjai, valamint a minősítési értékek nem publikusak, azokról a bankok nem adnak felvilágosítást. Azokból az adatokból azonban, amelyeket az ügyfeleknek meg kell adniuk, egyértelmű, hogy mit vizsgálnak a bankok az ügyfél minősítése körében. A banki minősítés folyamatát, azt, hogy adott hitelkérelem vonatkozásában mit vizsgál a bank, alapvetően a hitelnyújtás célja és a hitel összege befolyásolja, és határozza meg.”

„A vizsgálat alapvetően objektív jellegű, hiszen az a bankhoz benyújtott adatok feldolgozását jelenti, amelyet a bankok kiegészítenek a más forrásból rendelkezésükre álló adatokkal, információkkal, valamint természetesen érvényesülhetnek bizonyos szubjektív elemek is. Ez utóbbi kör arra utal, hogy a referens, illetve az ügyféltanácsadó véleménye, megítélése is részét képezheti a minősítésnek, bár nyilvánvalóan csak relatíve kis súllyal.”

„A hitelkérelmek elbírálásának módját alapvetően meghatározza az igényelt hitel fajtája, az értékesített banki szolgáltatás jellege. Ennek megfelelően három bírálat típust tudunk megkülönböztetni:

a.) Hagyományos hitelbírálat

A hagyományos hitelbírálat a banki gyakorlatban általában alkalmazott elvek és módszerek igénybevételét jelenti. Ezeket a bankok szabadon alakítják ki, és szabadon alkalmazzák. Jellemzője, hogy bizonyos – és meglehetősen sok szempontú – megfontolások minden hitelbírálat során érvényesülnek, tehát minden esetben részletesen vizsgálják a bankok a hiteligénylő hitelképességét, amelyhez elemzik a vagyoni helyzetét, tevékenységét, forgalmát, a vállalkozás cash flow-ját. Az értékelés – tehát az egyes elemek súlyának meghatározása a

döntésben – maga is komplex, és kevésbé jellemzi az előzetes merev számszerűség. Ennek során valamely rating módszerrel minősítik az ügyfelet, a biztosítékokat és magát az ügyletet.

A bankok – a termékalapú minősítés kivételével az ügyfél-, illetve partnerminősítést az ügyfelek gazdasági-pénzügyi helyzetének komplex értékelésével (rating módszer) végzik. Az ügyfél- illetve partnerminősítés szempontrendszere az ügyfelek/partnerek könyvvezetési/beszámoló készítési sajátosságaihoz igazodik.

Az értékelés szempontrendszere a következő:

- Objektív kritériumok: a pénzügyi kimutatások adataiból számszerűsíthető mutatószámok. Ezek meghatározása a letétbe helyezett (auditált) éves beszámoló – adott esetben konszolidált éves beszámoló, a könyvvizsgáló jelentése, ha ilyen készült -, valamint az egyszerűsített éves beszámoló, illetve az egyszerűsített mérleg és eredmény-levezetés, vagy főkönyvi kivonat, illetve adóbevallás lehet.
- Szubjektív szempontok: az ügyfelek gazdálkodását jellemző – nem számszerűsíthető – minőségi ismérvek alapján történik.

b) Egyszerűsített hitelbírálat

Az egyszerűsített hitelbírálatot a nagy tömegű, gyakran előforduló, nem nagy összegű hitelek elbírálására alkalmazzák a bankok. Ennek lényege az algoritmusok – gyakran számítógépi programok – alkalmazása, így jelentős mértékben automatizmus érvényesül a hitelbírálat során. Egyszerűsített hitelbírálatot alkalmaznak a bankok a lombard hitelek esetében is, amikor az ügylet fedezete 100%-ban óvadék, vagy valamely másik bank viszont-garanciája. Ekkor a futamidő is gyakran rövid.

Ugyancsak egyszerűsített hitelbírálat jellemző például a személyi hitelek, a gépjármű hitelek, vagy a hitelkártya igénylések esetében, amikor a bankok scoring rendszer alapján minősítik az ügyfeleket! A scoring eredményeként mindössze két kategóriába (hitelképes / nem hitelképes) sorolják az ügyfeleket. A hitelbírálat rugalmas, jellemzően egy napon belül megtörténik, ami részben abból fakad, hogy az ügyletek többségének minősítése alacsony döntéshozói szinten történik. A hitelkérelmezők több mint 90%-a hitelhez is jut. Ez azt mutatja, hogy a finanszírozók a fokozódó versenyhelyzetben csak a legkiválóbb esetekben hajlandók az ügyfeleket visszautasítani.

c.) Gyorsított hitelbírálat

A bank úgy is hirdetheti a hiteltermékét, hogy azt gyorsított hitelbírálattal nyújtja. Lényeges, hogy ez egyben egyszerűsített hitelbírálatot is jelent. Sok esetben a vállalkozás letöltheti a bank internetes honlapjáról a minősítés főbb elveit, szempontjait tartalmazó kérdőívet, amelynek kitöltésével pontosan meghatározhatja saját maga is, hogy érdemes-e egyáltalán benyújtania a hitelkérelmet.

A hitelkérelem részletes vizsgálatának, a bank által végzett komplex elemzésnek az eredménye a banki döntés, amely háromféle lehet:

a.) a hitelkérelem elfogadása és hitelnyújtás az abban foglalt összegre,
Ebben az esetben az eredetileg benyújtott hitelkérelemnek megfelelő összegben és biztosítéki konstrukcióban kapja meg az ügyfél a hitelt.

b) a hitelkérelem elutasítása

A bankok általában elutasítják azt a hiteligénylést, amelyet jogszabályba ütköző, tiltott cél eléréséhez nyújtottak be. Egyes bankok meghatározott ügyfélkört szolgálnak ki, ezért azoknak a vállalkozásoknak a hitelkérelmét, amelyek nem tartoznak ebbe a körbe, értelemszerűen elutasítják.

Elutasítja a bank az olyan hiteligénylést is, amelyet túlságosan kockázatosnak tart a megtérülés szempontjából. Így kockázatos lehet az olyan hitelkihelyezés, amelyhez nincsen megfelelő vagy elegendőbiztosíték. Kockázatot jelenthet, ha a vállalkozás vagyoni helyzete instabil, nincs vagyona, a likviditási helyzete nem megfelelő, jelentősen eladósodott, a banki kapcsolatokban többször bizonyult megbízhatatlannak, a KHR adatbázis negatív listájában szerepelnek, stb. A kérelem elutasításához vezethet, ha az igénylőnek köztartozása áll fenn.

A kockázati tényezőket általában összefüggésükben vizsgálják a bankok, tehát nem csupán egyegy elemet kiragadva értékelnek. Ha például a tőkestruktúra vagy a forgalmi adatok nem felelnek meg teljes egészében a bank által megadott szempontoknak, de az ingatlan vagy egyéb biztosíték megfelelő, kaphat hitelt az igénylő.

c.) Elfogadás egyéb kikötésekkel, változtatásokkal

Ez a hitelkérelem elfogadását jelenti, de a hitelkérelemben megjelöltekhez képest eltérő összegben, vagy egyéb feltételeiben más (további biztosítékok bevonása, folyósítási feltételek kikötése, más hitelkonstrukció stb.) hitelkonstrukció felajánlásával.

A hitelbírálat következő fázisa, amelyben a bank (általában az ügyféltanácsadó) informálja a hitelkérelem benyújtóját a döntéséről. Az elutasítást általában sajnálkozó levélbe foglalják, de az elutasítás okaként általában csak annyit jelölnek meg, hogy a kérelem nem felelt meg a hitelbírálaton. A pozitív döntésről szóló értesítés rendszerint tartalmazza az arra vonatkozó információt is, hogy mikor és hol kötheti meg az igénylő a hitelszerződést, és ahhoz mit kell magával vinnie.”

„A bankokat semmiféle jogszabályi vagy egyéb kötelezettség nem terheli abban a vonatkozásban, hogy hitelt kell nyújtaniuk, kényszerhitelezés ebben a megközelítésben tehát nincs. A bankok a hitelnyújtás feltételeit saját maguk határozzák meg, de kötelesek üzletszabályzatukban pontosan rögzíteni a hitelezésükkel kapcsolatos alapvető kondíciókat, illetve lehetőségük van arra is, hogy szerződésben vagy kondíciós listában határozzák meg ugyanezeket. A kondíciókat, feltételeket a bankok szabadon alakítják ki, természetesen az üzletpolitikájukkal összhangban.

A hitelbírálat eredményeként hozott döntését a bank nem köteles megindokolni, és a gyakorlatban nem is szokta. Ha kap az ügyfél hitelt azokkal a feltételekkel, amelyekkel igényelte,

akkor természetesen nem is kér indokolást. A kérelmet elutasító bankot sem terheli azonban indokolási kötelezettség. Az elutasító döntés ellen jogorvoslati lehetőség tehát nincs!”

Már 2006-ban aggályosnak ítélte meg a bankok hitelbírálati és ügyfél tájékoztatási tevékenységét a PSZÁF, ezért 2006. november 7.-én kiadta a 9/2006. számú ajánlást, a lakossági hitelezés előzetes ügyféltájékoztatási és fogyasztóvédelmi elveiről. Részletek:

Az ajánlás kibocsátásának indokai

- Aggályos az a piaci gyakorlat, hogy a pénzügyi intézmények egyre gyakrabban nem helyeznek kellő hangsúlyt arra, hogy megismerjék ügyfeleik teherviselő képességét, háztartásuk vagyoni és jövedelmi viszonyait, holott ezek a felelős hitelezés alapjai. Mindez nincs összhangban a prudens működés követelményével, sem az ügyfelek megfelelő tájékoztatásának igényével.
- Megfigyelhető továbbá, hogy a pénzpiaci szektor gyors fejlődése, a folyamatos termék innováció révén összetettebb, az ügyfelek számára egyre nehezebben érthető termékek jelennek meg a piacon és e folyamattal a fogyasztók általános pénzügyi kultúrájának szintje, pénzügyi tudása nehezen tart lépést. Következésképpen egyre inkább fennáll a veszélye annak, hogy a pénzügyi intézmények ügyfelei – a megfelelő tájékoztatás hiányában – olyan hosszú távú kötelezettségeket vállalnak, melyek előnyeit, hátrányait, lehetséges hatásait nem ismerik kellően.
- Mindemellett a Felügyelet tevékenysége során számos olyan piaci gyakorlattal, eljárással találkozott, melyek ugyan nem jogszabályellenesek, de fogyasztóvédelmi szempontból, a tájékoztatás hiányossága miatt kifogásolhatók.

Az ajánlás alkalmazásával kapcsolatos várakozások:

- A pénzügyi intézmények az ügyfelek érdekeit, kockázatviselési képességét fokozottabban vegyék figyelembe, egyúttal javuljon az ügyfelek tájékozottsága és érdekérvényesítő képessége.
- A pénzügyi intézmények felelősen működjenek közre az ügyfelek teherbíró képességét meghaladó eladósodásának elkerülésében.

Az ajánlásban tárgyalt kérdéskörökre vonatkozó normaanyagot különösen (de nem kizárólagosan) az alábbi jogszabályok tartalmazzák, így jelen ajánlás az ott megfogalmazottak tekintetében kíván követendő jogalkalmazói gyakorlatot megfogalmazni, ugyanakkor az a hivatkozott jogszabályok rendelkezéseit nem érinti:

- a hitelintézetekről és pénzügyi vállalkozásokról szóló 1996. évi CXII. törvény (a továbbiakban: Hpt.),
- a fogyasztóval kötött szerződésben tisztességtelennek minősülő feltételekről szóló 18/1999. (II. 5.) Korm. rendelet, különösen 2. §-ának d) pontja az egyoldalú szerződésmódosítási jog tisztességtelen kikötéséről,
- a betéti kamat, az értékpapírok hozama és a teljes hiteldíj mutató számításáról és közzétételéről szóló 41/1997. (III. 5.) Korm. rendelet (a továbbiakban: Korm. rendelet) 12. és 13. §-ai,

- a kintlévőségek, befektetések, mérlegen kívüli tételek és a fedezetek minősítésének és értékelésének szempontjairól szóló 14/2001. (III. 9.) PM rendelet 8. § (3) bekezdés b) pontja (a továbbiakban: PM rendelet),
- Az Európai Bizottság 2001/193/EK számú, az Európai Megállapodás a lakáshitelekre vonatkozó szerződéskötés előtti információkról szóló önkéntes magatartási kódexről című ajánlása (a továbbiakban: EU-s ajánlás).

Jelen ajánlás összhangban van az Európai Bizottság fenti ajánlásával, annak követelményei beépítésre kerültek, ugyanakkor azon túlmenően a magyar hitelezési piac sajátosságaira való tekintettel, további javaslatokat is tartalmaz.

III. A hitelezés előzetes ügyfél-tájékoztatási és fogyasztóvédelmi elvei

1. A pénzügyi intézmények felelősen folytassák hitelezési tevékenységüket, azaz mérjék fel ügyfeleik igényeit és teherviselési képességét. Nem javasolt a pénzügyi intézmények számára azon gyakorlat, miszerint az értékesítési mutatók javítása érdekében az ügyfelek kockázatviselési képességének figyelmen kívül hagyásával helyeznek ki hiteleket.

A. Előzetes ügyfél-tájékoztatási elvek

2. Az ügyfél igényeinek, céljainak megismerését követően a pénzügyi intézmény közérthetően és egyértelműen tájékoztassa ügyfelét az e céloknak megfelelő termékeiről. E szóbeli vagy írásos (pl. termékismertető szórólap) felvilágosítás célja, hogy az ügyfél kiválassza a neki megfelelő terméket, ezért a tájékoztatásnak legalább az alábbiakat kell tartalmaznia:

B – A hitel:

- a) Lehetséges hitelcélok;
- b) igénylési feltételek;
- c) Egyéb lehetséges, hitelbírálattól függő biztosítékok formája;
- d) Lehetséges hitelösszegek és futamidők;
- e) A hitel felépítésének tömör, közérthető bemutatása, a hitelek típusainak leírása a fix kamatozású és a változó kamatozású termékek közötti különbségek rövid leírásával, beleértve az ügyfelet érintő hatásokat;
- f) A kamatláb típusai – fix, változó és ezek kombinációi;
- g) A hitel ügyfélre háruló költségének feltüntetése;
- h) A harmadik személyeknek fizetendő, járulékos költségek jegyzéke,
- i) A tőke hitelezőnek való törlesztésének különféle lehetőségei (beleértve a részletfizetések számát, gyakoriságát és összegét);
- j) Lehetőség van-e a lejárat előtti visszafizetésre (amennyiben igen, annak milyen feltételei és költségei vannak);
- k) Szükség van-e a tulajdon értékbecslésére, és amennyiben igen, azt kinek kell elvégeznie;
- l) Teljes Hiteldíj Mutató;
- m) Ha ügynök lép kapcsolatba az ügyféllel, akkor az adott terméket kínáló pénzügyi intézmények megnevezése;

n) A hitelek kamataira vonatkozó adókedvezménnyel vagy más, közpénzből nyújtott támogatással kapcsolatos általános információk, illetve információ arra vonatkozóan, hol lehet további felvilágosításhoz jutni;

o) Ahol szükséges, a mérlegelési időszak tartama;

p) Annak igazolása, hogy az intézmény aláírta a lakáshiteleket kínáló hitelnyújtók által a fogyasztóknak adandó szerződéskötés előtti információkról szóló, az Európai Bizottság 2001/193/EK sz. ajánlását (kódexet), valamint annak feltüntetése, hogy a kódex példánya rendelkezésre áll az intézményben;

3. Miután az ügyfél kiválasztotta a konkrét hitelterméket és megadta az igényelt hitel főbb jellemzőit (pl. hitelösszeg, futamidő), a pénzügyi intézmény az ügyfél konkrét hiteligényére vonatkozóan, írásban tájékoztassa ügyfelét legalább az alábbiakról, abban az esetben, ha az ügyfél által felvenni kívánt kölcsön összege eléri az 500.000 Ft-ot, futamideje pedig az egy évet.

Az ügyfél írásos nyilatkozatával lemondhat az e pontban foglalt tájékoztatásról;

E tájékoztatás célja, hogy az ügyfél a szerződés megkötése előtt a felvázolt hiteligénye alapján, a megkötendő szerződés, illetve a hitel valamennyi lényeges elemére vonatkozóan részletes, ugyanakkor közérthető, átlátható írásos tájékoztatást kapjon.

a) A termék tömör, közérthető leírása (esetleges biztosítékok);

b) Kamatozás (fix, változó, indexálás, lebegő kamatláb);

c) A hitel éves, százalékban kifejezett hiteldíja;

d) Hitelösszeg. Devizahitel esetén devizában és forintban is megadva a hitelösszeget, megjelölve az alkalmazandó (valuta, deviza) árfolyamokat, – ügyelve arra, hogy az alkalmazott árfolyam minden esetben összhangban legyen a tranzakcióval, - megjelölve azt, hogy van-e lehetőség devizában való hitelfelvételre és törlesztésre.

e) Futamidő;

f) Részletfizetések száma és gyakorisága;

g) Valamennyi díjfajta (költség) (tehát a harmadik személynek fizetendő is) tételesen felsorolva (külön megjelölve a hitelkérelem elutasítása esetén is megfizetendő költségeket), az összeg vagy mérték és a fizetés esedékességének megjelölésével, felhívva a figyelmet arra, hogy ezen költségek között a harmadik személyek tekintetében, illetve ügylet jellegétől függően, valamint változó kamatozású hitel esetén ennek okán eltérés lehet;

h) A hitel teljes díjának (költségének) egyösszegben történő megjelölése, forintban kifejezve (azaz az ügyfél által a hitellel kapcsolatban akár a hitelintézetnek, akár harmadik személynek fizetendő összes költség, például: kamat, kezelési költség, értékbecsülés stb.);

i) A THM és a THM-be nem tartozó költségek felsorolása;

j) Azon díjelemek (költségelemek) megjelölése, amelyek mértéke a futamidő alatt változhat, a változásra okot adó körülmény megjelölésével;

k) A hitelintézetek által az ügyfél részére adandó tájékoztatás módjának meghatározása az esetleges díjmérték változásáról;

l) Törlesztőrészletek száma és összege, fizetési gyakoriság és a fizetés módja. Ezt javasolt törlesztési táblázattal is szemléltetni, mely a futamidő első évében valamennyi törlesztésre, azt követően évenkénti összesítésben tartalmazza az alábbi adatokat; m) Havi, illetve negyedéves kifizetések;

n) A kölcsön teljes lejáratára alatti évenkénti kifizetéseket;

Továbbá:

- a visszafizetett tőke;
- a kamat összege
- a fennmaradó tőke összege;
- az egyes részletfizetések összege;
- a tőke és a kamatok összege.

Egyértelműen fel kell tüntetni, hogy a táblázat csak szemléltetésre szolgál, továbbá amennyiben a hitelnek változó kamata van, erre fel kell hívni a figyelmet;

o) Előtörlesztési lehetőség, annak feltételei, érvényesítési módja és költsége vagy az előtörlesztési lehetőség hiánya;

p) Türelmi idő, ha van;

q) Egyéb kötelezettségek, például: folyószámlanyitás, biztosítás;

r) A termék lehetséges kockázata (különösen árfolyamkockázat, lakáshitel esetén vételi jog kikötésekor az ingatlan elvesztésének lehetősége);

s) Benyújtandó dokumentumok (példányszám, okirati forma megjelölésével, illetve, hogy eredetit vagy másolatot kell-e benyújtani);

t) Hitelbírálati idő (a szükséges összes dokumentum benyújtását/rendelkezésre bocsátását követően kezdődik);

v) Panasz esetén hova fordulhat az ügyfél a hitelintézetnél (cím, telefonszám), egyéb szerveknél (így: békéltető testület, mediátor stb.).

B. Fogyasztóvédelmi elvek

A Felügyelet tapasztalatai alapján a hitelezés egyes konkrét fogyasztóvédelmi problémái kapcsán az alábbi javaslatok, követendő elvek fogalmazhatók meg.

4. Ha a pénzügyi intézmény akciós feltételű hitelt hirdet meg, egyértelműen mutassa be az akció előnyeit a standard, nem akciós hitelekkel szemben és pontosan jelölje meg, hogy ez az előny milyen időtávra szól, valamint azt, hogy – amennyiben számszerűsíthető – mekkora megtakarítást jelent az ügyfélnek.

14. A pénzügyi intézmény fordítson kiemelt figyelmet azon kockázatok bemutatására, amelyek a hitel törlesztőrészletének növekedését eredményezhetik (például kamatkockázat) és hívja fel ügyfele figyelmét arra, hogy a törlesztőrészlet esetleges jövőbeni növekedése esetleg megélhetési gondokat is okozhat

A jelen alkotmányjogi panaszban vizsgált 1/2016 PJE hatással van a folyamatban lévő több tízezer devizahiteles perre, oly módon, hogy a PJE megállapításait, utasításait a bíróságoknak kötelezően figyelembe kell vennie. Az 1/2016. számú polgári jogegységi határozat (a deviza alapú fogyasztási

és lakossági kölcsönszerződések tárgyának és törlesztő részleteinek meghatározásával kapcsolatos elvi kérdésekről) főbb megállapításai pontokba szedve:

1. Megfelel a törvényi előírásoknak a kölcsönszerződés akkor is, ha a kölcsön összege forintban van meghatározva, feltéve, hogy a devizában meghatározott kölcsönösszeg
 - kiszámítható a szerződésben rögzített későbbi időpontban
 - kiszámítható a folyósításkori árfolyammal
2. Megfelel a törvényi előírásoknak a kölcsönszerződés akkor is, ha nem tartalmazza a törlesztő részletek számát és összegét, azonban a szerződés rögzíti azt, hogy miként kell ezeket kiszámítani (adat és számítási mód).
3. A szerződésnek nem érvényességi kelléke, hogy tartalmazza tételesen a törlesztő részlet összegét, elmaradhat ennek a megadása forintban is és devizában is.
4. A szerződéskötést követően átadott folyósítási értesítő, törlesztési terv (stb., egyoldalú banki jognyilatkozatok) csupán utólagos tájékoztatásnak minősülnek, így ezeket nem kell figyelembe venni, amikor a bíróság vizsgálja a szerződés létrejöttét vagy érvényességét.
5. A szerződéskötést követően átadott folyósítási értesítő, törlesztési terv (stb., egyoldalú banki jognyilatkozatok) tartalma ellentétes lehet a szerződésben foglaltakkal.
6. A fogyasztó szándéka az volt, hogy forintban jusson kölcsönhöz és a tartozását is forintban fizesse vissza, a kamatfizetési kötelezettség eközben forintkölcsönökénél alacsonyabb legyen (utalás a 6/2013 PJE-re)
7. A deviza alapú kölcsön konstrukció alapját a Ptk. 231.§-a jelenti.
8. Megfelel a Ptk. előírásának az, ha a kölcsön összegét devizában határozzák meg. Forintban kell fizetni folyósításkor is és törlesztéskor is. A forintösszeget devizaárfolyammal devizaösszegeből számolják ki.
9. Megfelel a Ptk. előírásának az, ha a kölcsön összegét forintban határozzák meg a kölcsönszerződésben és a szerződésből egyértelmű, hogy a kölcsön devizában kerül megállapításra (valamilyen későbbi időpontban árfolyammal számolva).
10. (Ptk. 523. § (1) Kölcsönszerződés alapján a pénzintézet vagy más hitelező köteles meghatározott pénzösszeget az adós rendelkezésére bocsátani, az adós pedig köteles a kölcsön összegét a szerződés szerint visszafizetni.)
11. A szerződésnek nem érvényességi kelléke, hogy megadja az átszámítási időpontot.
12. Az irányadó átszámítási árfolyamot törvény rendezte, így ennek hiánya a szerződésben nem okoz érvénytelenséget.
13. Megdönthetetlen törvényi vélelem, hogy az egyoldalú kamat-, költség és díjemelés tisztességtelen (feltéve, hogy a bank nem nyert az állam ellen ez ügyben indított perben).
14. A jogalkotó utólag kiküszöbölte és orvosolta az árfolyamrész és a kamat (és költség stb.) emelés hatását, így ezek a továbbiakban már jogszabályba ütközőnek nem minősülhetnek a bíróságokon.
15. A deviza alapú kölcsönöket törvénnyel forintra váltották.

16. Amennyiben a kölcsönösszeget a szerződéskötés napján mindkét pénznemben megadták, az egyik összeg csak tájékoztató jellegű, az dönt, hogy a bank a hiteligényt forintban vagy devizában rögzítette-e.

17. A szerződésnek nem érvényességi kelléke, hogy megadja az átszámítási időpontot.

18. Ha a szerződésben nincs meghatározva egy vagy több költség, akkor az nem jelenti a szerződés érvénytelenségét. A következmény az, hogy e költség, költségeket a bank nem számolhatja fel.

Minden kölcsönszerződésnek tartalmaznia kell a THM-et, a Teljes Hiteldíj Mutatót. Tény, hogy a THM képletben az alábbi forintösszegek szerepelnek a deviza alapú kölcsönök esetében:

A kölcsön összege.

A kölcsön felvételekor jelentkező költségek.

A két fenti összeg különbsége a H érték.

A havi törlesztő részletek összege, az A érték(ek).

Tény, ha nincsenek a fenti tételek forintban meghatározva, akkor a THM értékét a bank nem tudja

kiszámolni a kölcsönszerződés megkötésekor. Tény, hogy mind a kölcsön összege, mind a törlesztő részlet független a forint árfolyamától, tehát minden egyes kölcsönszerződésbe be tudta volna ezeket az elengedhetetlen adatokat írni a bank, ha eleget kívánt volna tenni a Hpt. előírásainak.

Számítással bizonyított tény, hogy a szerződéskötéskor a bankok meg tudták volna adni a törlesztő részlet összegét forintban, ha eleget kívántak volna tenni a törvény előírásának:

213. § (1) Semmis az a fogyasztási, lakossági kölcsönszerződés, amelyik nem tartalmazza e) a törlesztő részletek számát, összegét, a törlesztési időpontokat,

A 6/2013 számú PJE így fogalmaz:

Nem szükséges ugyanis, hogy maga a kölcsönadott, folyósított összeg, illetve a törlesztések összege tételesen szerepeljenek a szerződésben, hanem az is elégséges, ha azok kiszámítható módon vannak meghatározva. Amennyiben a kölcsönadott deviza összeg, a folyósított forint összeg, illetve a visszafizetendő forintban meghatározott törlesztőrészletek egyértelműen kiszámíthatók a szerződés rendelkezései alapján, a deviza alapú kölcsönszerződés nem ütközik a Ptk. 523. § (1) bekezdésébe.

A „folyósított forintösszeg” és a „forintban visszafizetendő törlesztő részlet”, mint kiszámoltuk és bebizonyítottuk, minden esetben független az árfolyamtól, teljesen mindegy, hogy a szerződéskötés és a kölcsön folyósítása között miként változik a deviza árfolyama.

Semmiképpen sem beszélhetünk arról, hogy elég, ha ezek „egyértelműen kiszámíthatóak”. A Ptk. 213.§ elég egyértelmű követelést támaszt a bankokkal szemben: a felsorolt adatokat bele kell írni a szerződésbe!

Idézet a 6/2013 számú PJE-ből:

„Nem maga a szerződéses konstrukció, hanem a konkrét megkötött fogyasztási (2005. január 1-jétől a fogyasztási-, lakossági) kölcsönszerződés ütközik jogszabályba, ha nem felel meg a Hpt. 213. § (1) bekezdés a)-g) pontjai szerinti feltételeknek.

A Hpt. 213. § (1) bekezdése értelmében az a)-g) pontoknak nem megfelelő tartalmú szerződés semmis. E felsorolásban vannak olyan pontok, amelyek az egész szerződés érvénytelenségét eredményezhetik, például, ha a szerződés tárgya, a THM mértéke, illetve a törlesztőrészletek nagysága nincs a szerződésben rögzítve.

A Hpt. 213. § (1) bekezdése a szerződés semmisségének a jogkövetkezményét írja elő olyan fogyasztói és lakossági kölcsönszerződésekre, amelyek nem tartalmazzák az a)-g) pontokban előírtakat.”

Szükségesnek tartom kiemelni: az egész szerződés érvénytelen, ha hiányzik a szerződésből a szerződés tárgya!

Az 1/2016 PJE átírja a korábbi 6/2013 azon pontját, mely megegyezik a törvényi előírással!

Tény, hogy a kölcsönszerződések továbbra is semmisek, érvénytelenek abban az esetben, ha a bank nem tüntette fel a szerződésekben a törlesztő részletek összegét forintban, mivel ez az adat szükséges ahhoz, hogy a THM kiszámolható legyen.

213. § (1) Semmis az a fogyasztási, lakossági kölcsönszerződés, amelyik nem tartalmazza b) az éves, százalékban kifejezett teljes hiteldíjmutatót, a hiteldíjmutató számítása során figyelembe nem vett egyéb - esetleges - költségek meghatározását és összegét, vagy ha az ilyen költségek pontosan nem határozhatók meg, az ezekre vonatkozó becslést,

Tény, hogy a törvények nem arról rendelkeznek, hogy az adósnak „devizában kifejezett ellenértéket”

kellene visszafizetniük a kölcsönszerződésük kapcsán.

A hitelintézeti törvény előírása:

213. § (1) Semmis az a fogyasztási, lakossági kölcsönszerződés, amelyik nem tartalmazza a) a szerződés tárgyát,

Tény, hogy a törvények nem rendelkeznek arról, hogy az adósnak tartozása keletkezne akkor, amikor kölcsönszerződést köt, vagy azt követően, amikor a kölcsönösszeget folyósítják számára. Az adósnak fizetési kötelezettsége keletkezik, fizetnie kell a kamatokat, a kölcsön díjait és vissza kell fizetni részletekben a bank által számára rendelkezésre bocsátott összeget. A szerződő felek nem pénztartozásról állapodtak meg, hanem bankkölcsön szerződésről. A kölcsönszerződésre a Hpt.523.§ vonatkozik és nem a Hpt. 231.§.

523. § (1) Kölcsönszerződés alapján a pénzüintézet vagy más hitelező köteles meghatározott pénzösszeget az adós rendelkezésére bocsátani, az adós pedig köteles a kölcsön összegét a szerződés szerint visszafizetni.

(2) Ha a hitelező pénzintézet, - jogszabály eltérő rendelkezése hiányában - az adós kamat fizetésére köteles (bankkölcsön).

Tény, hogy a törvény szerint a kölcsönszerződésben a kölcsön összegét meg kell határozni.

523. § (1) Kölcsönszerződés alapján a pénzintézet vagy más hitelező köteles meghatározott pénzösszeget az adós rendelkezésére bocsátani, az adós pedig köteles a kölcsön összegét a szerződés szerint visszafizetni.

(2) Ha a hitelező pénzintézet, - jogszabály eltérő rendelkezése hiányában - az adós kamat fizetésére köteles (bankkölcsön).

Tény, hogy a Ptk. és a Hpt. különböző szavakat használ a kölcsönszerződéssel kapcsolatban.

Fogyasztóvédelmi szempontból egyértelmű, hogy a:

„meghatározott pénzösszeg” = „rendelkezésre bocsátott összeg” = „a kölcsön összege” = „a kölcsön tárgya”.

Tény, hogy a Ptk. tartalmazza azokat az elveket, melyeket mind fajta szerződésnek be kell tartania.

Ezeket az elveket nem írta át a Hpt. mint speciális jogszabály.

205. § (1) A szerződés a felek akaratának kölcsönös és egybehangzó kifejezésével jön létre.

(2) A szerződés létrejöttéhez a feleknek a lényeges, valamint a bármelyikük által lényegesnek minősített kérdésekben való megállapodása szükséges. Nem kell a feleknek megállapodniuk olyan kérdésekben, amelyeket jogszabály rendez.

(3) A felek a szerződés megkötésénél együttműködni kötelesek, és figyelemmel kell lenniük egymás jogos érdekeire. A szerződéskötést megelőzően is tájékoztatniuk kell egymást a megkötendő szerződést érintő minden lényeges körülményről.

(4) Ha a szerződéskötési kötelezettség esetében a szerződési nyilatkozatok eltérnek egymástól, a felek kötelesek álláspontjaik egyeztetését megkísérelni.

Ha a Hpt. előírja, hogy írásba kell a bankkölcsönszerződést foglalni, akkor „minden lényeges elemet” mindenképpen tartalmazni kell a felek által aláírt szerződésnek. Főként akkor, ha úgy fogalmaz, hogy „semmis az a”.

Alapvető jelentősége van az Európai Unió Bírósága által a C-26/13. számú ügyben hozott ítéletben kifejtett azon követelménynek, hogy a fogyasztó számára ténylegesen lehetőséget kell biztosítani a szerződés összes feltételének megismerésére (67. pont), és a szerződéskötés következményeinek megismerhetőségére (70. pont). A fogyasztó alatt nem a konkrét fogyasztó értendő, hanem az „általánosan tájékozott, észszerűen figyelmes és körültekintő átlagos fogyasztó” (74. pont). Ebben az ítéletben szerepel az is, hogy a bíróságoknak nem célszerű a tisztességtelen szerződési pontokat megváltoztatni (79. pont).

A pontos idézetek:

66 Ha az összhangban álló értelmezés ekképp korlátozott ezen elvére tekintettel a kérdést előterjesztő bíróság megállapítja, hogy az ezen irányelv 4. cikke (2) bekezdésének átültetését célzó nemzeti rendelkezés érthető úgy, hogy magában foglalja a világosság és érthetőség követelményét, ezt követően az e követelmény terjedelmére irányuló kérdés merül fel.

67 E tekintetben meg kell állapítani, hogy ugyanezen követelmény szerepel a 93/13 irányelv 5. cikkében, amely előírja, hogy az írásbeli feltételeknek „[mindig]” világosnak és érthetőnek kell lenniük. A 93/13 irányelv huszadik preambulum bekezdése ebben a vonatkozásban meghatározza, hogy a fogyasztó számára ténylegesen lehetőséget kell biztosítani, hogy megismerhesse a szerződés összes feltételét.

68 Ebből következik, hogy a világosság és érthetőség e követelménye minden esetben alkalmazandó, ide értve azt is, amikor a feltétel a 93/13 irányelv 4. cikkének (2) bekezdése alá tartozik, és így tehát nem vonatkozik rá az ezen irányelv 3. cikkének (1) bekezdésében foglalt, tisztességtelen jellegére vonatkozó értékelés.

69 Ebből az is következik, hogy a 93/13 irányelv 4. cikkének (2) bekezdésében szereplő e követelménynek megegyezik a hatálya az ezen irányelv 5. cikkében szereplő követelményével.

70 Márpedig ezen 5. cikkel kapcsolatban a Bíróság már kimondta, hogy a fogyasztó számára alapvető jelentőséggel bír az, hogy a szerződéskötést megelőzően a szerződési feltételeket és a szerződéskötés következményeit megismerhesse. Többek között ezen ismeret alapján dönti el a fogyasztó, hogy az eladó vagy a szolgáltató által előzetesen meghatározott feltételeket elfogadva szerződéses kapcsolatra lép-e vele (lásd: RWE Vertrieb ítélet, EU:C:2013:180, 44. pont).

71 A szerződési feltételek átláthatóságának a 93/13 irányelvben foglalt követelménye nem korlátozható kizárólag azok alaki és nyelvtani szempontból érthető jellegére.

72 Éppen ellenkezőleg – ahogyan a Bíróság a jelen ítélet 39. pontjában már emlékeztetett rá –, mivel a 93/13 irányelv által létrehozott védelmi rendszer azon az elven alapszik, hogy a fogyasztó az eladóhoz vagy szolgáltatóhoz képest hátrányos helyzetben van többek között az információs szintje tekintetében, az átláthatóság e követelményét kiterjesztő módon kell érteni.

74 Ami a külföldi pénznem átváltási mechanizmusának a III/2. kikötésben meghatározotthoz hasonló sajátosságait illeti, a kérdést előterjesztő bíróságnak kell megállapítania, hogy a releváns ténybeli elemek összességére tekintettel, mint a hitelező által a kölcsönszerződés megkötése során közzétett reklám és tájékoztatás, az általánosan tájékozott, ésszerűen figyelmes és körültekintő átlagos fogyasztó nem csak felismerni képes a külföldi pénznem eladási és vételi árfolyama között a pénzpiacra általánosságban megfigyelt különbség fennállását, hanem képes-e értékelni is a végső soron általa megfizetendő törlesztőrészletek kiszámítására alkalmazott eladási árfolyam alkalmazásának rá nézve – esetlegesen jelentős – gazdasági következményeit is, és ennél fogva az általa felvett kölcsön teljes költségét.

75 Az előzőekre tekintettel a második kérdésre azt a választ kell adni, hogy a 93/13 irányelv 4. cikkének (2) bekezdését úgy kell értelmezni, hogy az alapügyben szereplőhöz hasonló szerződési feltétel esetén azon követelmény alatt, amely szerint a szerződési feltételnek világosnak és érthetőnek kell lennie, nem kizárólag azt kell érteni, hogy az érintett feltételnek nyelvtani szempontból kell érthetőnek lennie a fogyasztó számára, hanem azt is, hogy a szerződésnek

átlátható jelleggel fel kell tüntetnie az érintett feltételben meghatározott külföldi pénznem átváltási mechanizmusának konkrét működését, valamint az e mechanizmus és a kölcsön folyósítására vonatkozó többi feltételben előírt mechanizmus közötti viszonyt oly módon, hogy a fogyasztónak módjában álljon egyértelmű és érthető szempontok alapján értékelni a számára ebből eredő gazdasági következményeket.

77 A Bíróság e tekintetben megállapította, hogy a 93/13 irányelv 6. cikkének (1) bekezdését úgy kell értelmezni, hogy azzal ellentétes az olyan nemzeti jogszabály, amely a nemzeti bíróság számára lehetővé teszi, hogy az eladó vagy szolgáltató és a fogyasztó közötti szerződésben foglalt feltétel tisztességtelen jellegének a megállapítása esetén az említett szerződést e feltétel tartalmának a módosítása útján kiegészítse (Banco Español de Crédito ítélet, EU:C:2012:349, 73. pont).

78 Az eladókkal vagy szolgáltatókkal szemben kiszolgáltatott helyzetben lévő fogyasztók számára biztosított védelemhez fűződő közérdek jellegére és fontosságára tekintettel a 93/13 irányelv – amint az a huszonnegyedik preambulumbekkezdésével összefüggésben értelmezett 7. cikkének (1) bekezdéséből következik – arra kötelezi a tagállamokat, hogy rendelkezzenek megfelelő és hatékony eszközökről annak érdekében, „hogy megszüntessék az eladók vagy szolgáltatók fogyasztókkal kötött szerződéseiben a tisztességtelen feltételek alkalmazását” (lásd: Banco Español de Crédito ítélet, EU:C:2012:349, 68. pont).

79 Márpedig e kontextusban meg kell állapítani, hogy ha a nemzeti bíróság jogosult lenne arra, hogy az ilyen szerződésekben foglalt tisztességtelen feltételek tartalmát módosítsa, e lehetőség sérthetné a 93/13 irányelv 7. cikke által elérni kívánt hosszú távú célt. E lehetőség ugyanis hozzájárulna annak a visszatartó erőnek a megszüntetéséhez, amely az eladók vagy szolgáltatók tekintetében jelentkezik az ilyen tisztességtelen feltételeknek a fogyasztókra való pusztán és egyszerű alkalmazhatatlansága következtében, mivel az eladók vagy szolgáltatók továbbra is alkalmazni próbálnák az említett feltételeket annak tudatában, hogy még ha azok érvénytelenségét meg is állapítanák, a szerződést a nemzeti bíróság a szükséges mértékben továbbra is kiegészíthetné oly módon, hogy az említett eladók vagy szolgáltatók érdekei biztosítottak legyenek (Banco Español de Crédito ítélet, EU:C:2012:349, 69. pont).

Minden szerződés így a bankkölcsön szerződés is a felek egybehangzó kifejezésével jön létre a Polgári Törvénykönyv szerint:

205. § (1) A szerződés a felek akaratának kölcsönös és egybehangzó kifejezésével jön létre.

(2) A szerződés létrejöttéhez a feleknek a lényeges, valamint a bármelyikük által lényegesnek minősített kérdésekben való megállapodása szükséges. Nem kell a feleknek megállapodniuk olyan kérdésekben, amelyeket jogszabály rendez.

(3) A felek a szerződés megkötésénél együttműködni kötelesek, és figyelemmel kell lenniük egymás jogos érdekeire. A szerződéskötést megelőzően is tájékoztatniuk kell egymást a megkötendő szerződést érintő minden lényeges körülményről.

A jogegységi határozat szerint akkor, ha a kölcsönszerződés forint összeget is és deviza összeget is tartalmaz, akkor nem állapítható meg, hogy mi kölcsön tárgya, akkor a hiteligénylés bank általi

nyilvántartása a mérvadó. Az ügyfél, a fogyasztó szándéka azonban az általa aláírt hiteligénylő lapból deríthető ki, nem pedig abból, hogy a bank mit kívánt belegondolni az adós akaratába. Egyes egyesül a fogyasztó által aláírt hiteligénylő lap tekinthető szerződési akaratnak.

A három évvel ezelőtt született 6/2013 számú PJE megállapítja:

„A deviza alapú kölcsön mögött devizaforrás áll.”

Ez azt jelenti, hogy a bank beszerezte a devizát (forrás) és azt a meglévő devizát adja oda az adósnek. Ebben az esetben azonban a devizát át kell váltani forintra, mert deviza összeget nem lehet forint folyószámlára utalni. A helyes megfogalmazás a „váltás”, a „pénzváltás”. Azonban az 1/2016 PJE több helyen is „átszámolást” ír. Átszámolással nem lesz deviza összegből forint összeg!

Átszámolással azt tudjuk meg, hogy pl. 1000 CHF a mai nap forintban mennyit ér, azonban ahhoz, hogy ténylegesen forintunk legyen, a CHF-et át kell váltani forintra.

A fenti példákban látható, hogy a Kúria már nem jog értelmezést végzett, hanem a fogyasztóvédelmi jogalkotói szándékot változtatja meg a fogyasztók kárára.

A jogalkotó szándéka egyértelmű volt, keményen szabályozni kívánta a pénzintézeteket és védeni kívánta a fogyasztókat, ezért lett a „bírósághoz fordulhat”-ból „semmis az a szerződés”. A Kúria az 1/2016 számú PJE határozata ezt a jogalkotói szándékot törli!

Ez egyértelműen a meglévő jog átírása. Erre nincs joga a Kúriának!

Sőt, visszamenőleges hatállyal még az Országgyűlés sem tudja törölni a fogyasztóvédelmi jogszabályt. Az eljáró bírónak lehetővé kell tenni, hogy a hatályos törvények figyelembevételével hozzanak döntést, mindenféle Kúriai ráhatás nélkül.

Amennyiben a bíróságok nem tudnak a törvény alapján dönteni, mert köti őket a PJE, akkor csorbul az Alaptörvényben biztosított jog a tisztességes perhez és a jogállamisághoz. Az Alkotmánybíróságnak most kell lépnie, és nem megvárni azt, hogy bíróságok, illetve pervesztes adósok forduljanak egyesével éveken keresztül az Alkotmánybírósághoz.

Az 1/2016 számú Polgári Jogegységi Határozat megszületésének körülményeire is szeretném felhívni az Alkotmánybíróság figyelmét. Ez a PJE azért született meg, mert Dr. Wellmann György a Kúria Polgári kollégiumának vezetője eleget tett a Bankszövetség kérésének egy Kúriai ítélettel kapcsolatban, és utólag ezzel a határozattal kívánta a Kúria tisztázni mosni Wellmann főbíró.

Az alapjogi sérelmet az alábbiak szerint kívánjuk előadni.

Folyamatban lévő perekben a felek jogairól és kötelezettségeiről a bíróság dönt. A jogállamiság, a jogbiztonság, a jogrend kiszámítható, átlátható változásának alkotmányos követelménye, illetőleg a jogrendszer stabilitásába vetett bizalom védelme a tartós jogviszonyok alanyait is megilleti. A különböző szerződések megkötése ugyanis arra a bizakodásra épül, hogy a szerződést a részes feleken kívül más – ideértve a jogszabályt is – nem változtathatja meg, és jogvita esetén

is a felektől független harmadik személy dönt a jogokról és kötelezettségekről. Folyamatban lévő perünk jogszabály útján történő jogkövetkezménye, az előírt „ítélet” kiüresíti a bírósági eljárást. Az Alaptörvényben egyértelműen szerepelnek a bírósági eljárással kapcsolatos jogaink. Az Alaptörvény XVIII. cikk (1) bekezdése szerint „Mindenkinek joga van ahhoz, hogy az ellene emelt bármely vádat vagy valamely perben a jogait és kötelezettségeit törvény által felállított, független és pártatlan bíróság tisztességes és nyilvános tárgyaláson, ésszerű határidőn belül bírálja el.”

Az Alkotmánybíróság korábban már kimondta, a Kúria a PJE határozatával nem alkothat új jogot: „Mindezekből az következik, hogy a Kúria a támadott PJE határozatban a bírói kezdeményezéssel ellentétben nem alkotott új jogot, hanem az Európai Bíróság Kásler-ügyben hozott ítéletében foglaltak alkalmazását tette a bíróságok számára egyértelművé és kötelezően követendővé. A PJE határozatnak ezek a rendelkezései tehát az Alkotmánybíróság megítélése szerint szintén nem tekinthetők jogalkotásnak. Az a tény, hogy a jogegységi határozat a bíróság részére a bizonyítás lehetőségeit tágítja, a bizonyítékok szélesebb körét vonja be a bírói mérlegelésbe, nem tekinthető jogalkotásnak, és nem ellentétes a Ptk. 209/A. §-ával sem.

Valójában tehát a „világosság” és „érthetőség” fogalmakat értelmezi a PJE határozat akképp, hogy kimondja: ezek tartalmát az is befolyásolja, hogy a pénzügyi intézmény milyen tájékoztatást adott a szerződés egyes kérdéseiről. A PJE határozat nem alkotott a magánjogban érvényesülő általános jogelvekhez képest új normát, hanem a polgári jogi alapelvekkel és követelményekkel, valamint a közösségi joggal összhangban azt juttatja kifejezésre, hogy egy szerződéses rendelkezés (tisztességessége) akkor is vizsgálható, ha az a kikötés – a szerződéskötéskor fennálló körülmények széles körének mérlegelése eredményeképpen – a másik szerződő fél számára nem volt világos, vagy nem volt érthető.” 11/2015. (V. 14.) AB határozat [49]

Az Alkotmánybíróság az 1287/2015 számú ügy kapcsán kifejtette véleményét, hogy nem sérülhet a „tisztességes bírósági eljáráshoz” való jog csak akkor, ha van szélesebb társadalmi érdek: „Az Alkotmánybíróság végezetül megvizsgálta az indítványozóknak az Alaptörvény XXVIII. cikke sérelmére vonatkozó érveit is. Megállapította azonban, hogy a támadott rendelkezések és a tisztességes bírósági eljáráshoz való jog között érdemi alkotmányossági összefüggés nincs. A folyamatban lévő bírósági eljárásokat (amelyeket a panaszosok jellemzően a szerződés érvénytelensége megállapítása érdekében indítottak) a Tv. rendelkezései – amelyek a jövőre nézve rendelkeznek a kötelező forintosításról – nem szüntetik meg, és nem is befolyásolják. Ezért az Alkotmánybíróság a panaszokat ebben a vonatkozásban megalapozatlannak tartotta és elutasította.” 33/2015. (XII. 3.) AB határozat [57]

Mint közzismert, az elszámolás és a forintosítás nem oldotta meg a „devizahitelek” problémáit. Az adósok túlnyomó többsége nagyobb adóssággal rendelkezik, mint amekkora összeget a bankok a rendelkezésére bocsátottak, még azok közül is sokan, akik folyamatosan és pontosan fizették az elmúlt években a törlesztő részleteket. Több mint százezer család hamarosan elveszíti otthonát egyedi kényszerértékesítés és a hitelcsomagok értékesítése miatt. A „súlyos szociális katasztrófahelyzet” nem szűnt meg!

A „megtévesztett és becsapott” fogyasztóknak nincs más lehetőségük, mint hogy bírósághoz forduljanak. A tisztességes bírói eljárást azonban alapvetően lehetetlenné teszi a most támadott jogegységi határozat

Nagyon pontosan megmutattuk panaszunkban, hogy a jogegységi határozat kifogásolt pontjai miképpen ellentétesek az Alaptörvénnyel, miképpen semlegesítik az uniós pénzügyi fogyasztóvédelmi irányelveit.

Most csak röviden idézünk a Curia C-42/15. számú ügyben (Home Credit Slovakia – Klára Bíróóvá) nemrég született ítéletből:

„... azt a választ kell adni, hogy a 2008/48 irányelv 10. cikke (2) bekezdésének h) pontját úgy kell értelmezni, hogy nem szükséges, hogy a hitelmegállapodás a fogyasztó által teljesítendő fizetések minden egyes esedékességét konkrét időpontra való hivatkozással jelölje meg, amennyiben e megállapodás feltételei lehetővé teszik az említett fogyasztó számára e fizetések időpontjainak nehézség nélküli és bizonyossággal történő azonosítását.” – 50.

„... ezen irányelv 10. cikke (2) bekezdésének h) pontja előírja, hogy a hitel megállapodásnak kizárólag a fogyasztó által teljesítendő fizetések összegét, számát és gyakoriságát, adott esetben pedig azt a sorrendet kell tartalmaznia, amelynek megfelelően a különböző fennálló, eltérő hitelkamatlábú egyenlegekbe befizetésre kerülnek a törlesztések célját szolgáló fizetések.” – 52. 2Kétségtelen, hogy ezen irányelv 10. cikke (2) bekezdésének u) pontja értelmében a hitel megállapodásnak világos és egyértelmű módon tartalmaznia kell adott esetben az egyéb szerződési feltételeket. Mindazonáltal e rendelkezés célja a nyomtatott formában vagy más tartós adathordozón elkészített megállapodásba minden olyan kikötés és feltétel belefoglalására vonatkozó kötelezettség előírása, amelyekben a felek a hitellel kapcsolatos szerződéses jogviszonyuk keretében megállapodtak.” – 57.

„A Bíróság már megállapította, hogy a jogsértések visszaszorítására irányuló szankciók szigorúságának összhangban kell állnia a jogsértés súlyával, különösen a tényleges visszatartó erő biztosítása révén, az arányosság általános elvének tiszteletben tartásával.” – 63.

Önkéntelenül is felötlik minden érintett devizaadósban, minden jogérzékkel rendelkezőben a kérdés, milyen visszatartó erőről beszélhetünk Magyarországon, mikor már a harmadik jogegységi határozatot hozta a Kúria azért, hogy a bankokat semlegesítse a jogsértés súlyának következménye alól! Milyen visszatartó erőről beszélhetünk így Magyarországon?

„Tekintettel az adós hitelképességének hitelező általi vizsgálatára vonatkozó kötelezettséghez kapcsolódó fogyasztóvédelmi cél jelentőségére, a Bíróság kimondta, hogy ha a kamatköveteléstől való megfosztás szankciója gyengülne vagy akár tisztán és egyszerűen elenyészne, abból szükségképpen az következne, hogy e szankció nem mutat ténylegesen visszatartó jelleget (lásd ebben az értelemben: 2014. március 27-i LCL Le Crédit Lyonnais ítélet, C-565/12, EU:C:2014:190, 52. és 53. pont).” – 65.

„A hitelmegállapodásban az ezen hitel visszafizetésével és a hitellel összefüggő költségekkel kapcsolatos feltételekre vonatkozó egyes információk feltüntetésének elmulasztását illetően a Bíróság azt is megállapította, hogy tekintettel az 1998. február 16-i 98/7/EK európai parlamenti és tanácsi irányelvvel (HL 1998. L 101., 17. o.; magyar nyelvű különkiadás 15. fejezet, 4. kötet, 36. o.) módosított, a fogyasztói hitelre vonatkozó tagállami törvényi, rendeleti és közigazgatási rendelkezések közelítéséről szóló, 1986. december 22-i 87/102/EGK tanácsi irányelvvel (HL 1987. L 42., 48. o.; magyar nyelvű különkiadás 15. fejezet, 1. kötet, 326. o., a továbbiakban: 87/102 irányelv) követett fogyasztóvédelmi célra a tisztességtelen hitelfeltételekkel szemben és annak érdekében, hogy lehetővé tegyék az adós számára a megállapodás megkötésekor az aláírt megállapodás jövőbeli teljesítési feltételeinek teljes megismerését, az említett irányelv 4. cikke megkövetelte, hogy az adós mindazon tényezőknek az ismeretével rendelkezzen, amelyek kötelezettségvállalásának mértékére hatással lehetnek (lásd: 2015. július 9-i Bucura-ítélet, C-348/14, nem tették közzé, EU:C:2015:447, 57. pont).” – 66.

„Amennyiben ezen tartalmi elemek hitelmegállapodásban való feltüntetésének hiánya kétségesse teheti a fogyasztó azon lehetőségét, hogy a kötelezettségvállalásának mértékét értékelje, a hitelezőnek a kamat- és költségkövetelésétől való megfosztással járó, a nemzeti szabályozással előírt szankciót a 2008/48 irányelv 23. cikke, valamint a jelen ítélet 63. pontjában felidézett ítélkezési gyakorlat értelmében arányosnak kell tekinteni.” – 71.

<http://curia.europa.eu/juris/document/document.jsf?text=&docid=185223&pageIndex=0&doclang=HU&mode=lst&dir=&occ=first&part=1&cid=1190597>

Bírósági tárgyalótermekből származó tapasztalatunk az, hogy a bírók szó szerint idézik a jogegységi határozatok pontjait, mindenféle értelmezés és mérlegelés nélkül. Az Alkotmánybíróság álláspontja az, hogy meg kell várni a jogerős ítéletet, és azt követően lehet alkotmányjogi panaszt benyújtani:

„Ezekben az esetekben a jogerős bírói döntést követően ... van lehetőség alkotmányjogi panasz benyújtására. Amennyiben tehát a sérelmezett jogegységi határozatot a bíróság az ügyében folytatott bírósági eljárásban alkalmazta, a törvényi feltételek fennállása esetén, az Abtv. 26. § (1) bekezdése alapján van lehetősége alkotmányjogi panasz benyújtására.”

Több mint ötvenezer devizahiteles per van folyamatban hazánkban. Életszerű-e az Alkotmánybíróság azon elképzelése, hogy az adósok a 4-6-8 évig tartó perek végeztével forduljanak egyesével az Alkotmánybírósághoz panasszal? Otthonuk elvesztése után, a teljes anyagi összeomlás időpontjában, kilátástalan jövőkép tudatában és véglegesen elkeseredett érzelmi állapotban lesz nekik erre energiájuk? Lesz nekik jogi tudásuk, hogy önállóan olyan tartalmú panaszt benyújtsanak, melyre nem fogja azt mondani a Főtitkár úr, hogy nem tartalmaz kellő számú alkotmányjogi érvet? Ezek a családok meg tudnak majd fizetni ügyvédek, hogy a panaszt megírják és beadják?

Mi történik akkor, ha páran beadják az alkotmányjogi panaszukat és az Alkotmánybíróság megállapítja, hogy a jogegységi határozat valóban ellentmond az Alaptörvénynek és ellentétes az uniós fogyasztóvédelmi elvekkel? Újra tárgyalják majd mind az 50.000 pert? Lehetséges lesz ez? Ki fogja majd kárpótolni a tönkrement embereket?

Nem lenne célszerű mindezt megelőzni? Pár év alatt jelentősen változtak a körülmények! Eddig még nem volt olyan a tudtunkkal, hogy a Kúria sorra hozza egy ügyben a jogegységi határozatokat (melyek egymásnak is ellentmondanak, lényeges valótlanságokat tartalmaznak), melyekre alapozva ráadásul még törvényeket is építenek.

Civil kezdeményezésre parlamenti képviselők által... az AB megoldása

A Tisztelt Alkotmánybíróság számára bizonyára nem szorul magyarázatra az, hogy az érvénytelenség megállapítása, vagy az eredeti állapot helyreállítása nem azonos az érvényessé tétel vagy a hatályossá nyilvánítás jogintézményével, hiszen a jogkövetkezmények a polgári jogrendszer legalapvetőbb jogi fogalmai közé tartoznak.

[14] Mindeztől függetlenül az Unió Bíróságának az irányelvre vonatkozó értelmezése és döntése egyértelmű, sem a Kúriának, sem pedig a Tisztelt Alkotmánybíróságnak nem áll módjában azok újra- vagy továbbértelmezése, az irányelvvel - a Bíróság által deklaráltan - ellentétes törvényt meg kell semmisíteni.

Összegzés:

A fentiek alapján kérjük a Tisztelt Alkotmánybíróságot, hogy az Európai Unió Bíróságának C-118/17. számú ítélete alapján állapítsa meg a 2014. évi XL. törvény 37.§ és 37/A.§-nak, az Európai Unió Működéséről Szóló Szerződés 288. cikkébe ütközését és semmisítse meg azt.

Kérjük továbbá a Tisztelt Alkotmánybíróságot, hogy az Unió Bíróságának a C-26/13., C-51/17., C-118/17. számú határozatai alapján a 2014. évi XXXVIII. törvény, a 2014. évi XL. törvény, valamint 2014. LXXVII. törvények egyéb rendelkezéseinek esetlegesen a nemzetközi szerződésbe ütközését hivatalból is vizsgálja meg.

Budapest, 2019. *április 25.*

Tisztelettel

az alábbi parlamenti képviselők

1. DR. TÓTH PÉTER
2. DR. NÉMETH LÁSZLÓ
3. DR. HILGER ISTVÁN
4. DR. VARGA LÁSZLÓ
5. KUNHALMI LÓRINC
- 6.
- 7.
8. DR. MOLNÁR ZSOLT
9. BARTÓK BÉLA
10. SZABÓ Tímea
11. HUSZÁR DEZŐ
12. ÁGURMAY ZITA
13. MOLNÁR GYULA
14. BARTÓK B. KIRKÓ

1. MESTERHÁZY ATTILA
2. TÓTH CSABA
3. TÓTHS FERSEI
4. DR. VARGA LÁSZLÓ
- 5.
- 6.
- 7.
- 8.
- 9.
- 10.
- 11.
- 12.
- 13.
- 14.
- 15.
- 16.
- 17.
- 18.
- 19.
- 20.
- 21.
- 22.
- 23.
- 24.
- 25.
- 26.

Tisztelettel

az alábbi parlamenti képviselők

1. SZABÓ Tímea
2. DURÁNY SÁNDOR
3. HELKER TAMÁS
- 4.
- 5.
- 6.
- 7.

1. TORDAI KENCE
2. Kócska László
- 3.
- 4.
- 5.
- 6.
- 7.
- 8.

Tisztelettel

az alábbi parlamenti képviselők

1. HOHN KRISTINA
2. UNGAR PÉTER
3. Schuch Erzsébet
4. JENEI ENIKŐ

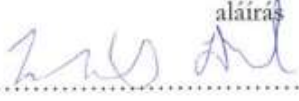

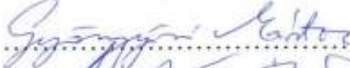

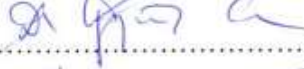

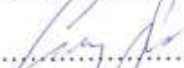
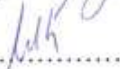

1. KEREKES LÁSZLÓ
- 2.
- 3.
- 4.
- 5.
- 6.
- 7.
- 8.

Tisztelettel

az alábbi parlamenti képviselők

1. GYURCSÁNY FERENC
2. VARGA LÁSZLÓ
3. GRÉCZ ZSOLT
4. HAJDULÁSZI
- 5.
- 6.
- 7.
- 8.
- 9.

1. ARATÓ GERGELY
2. DR. OLÁH LÁSZLÓ
3. DR. LÁSZLÓ INCE
- 4.
- 5.
- 6.
- 7.
- 8.
- 9.

	név	aláírás
1.	Z. KÁRPÁT DANIEL	
2.	FARKAS GERGELY	
3.	BANA TIBOR	
4.	PINTÉR TAMÁS	
5.	GYÖNGÖSI MÁRTON	
6.	Andor Balázs	
7.	BENCsik SÁNDOR	
8.	DR. GYÜRE CSABA	
9.	SMÉTER TAMÁS	
10.	STUMMER MÁKOS	
11.	HAGYAR ZOLTÁN	
12.	DR. KEPLI LAJOS	
13.	SZILÁGYI GYÖRGY	
14.	DR. LUKÁCS LÁSZLÓ GYÖRGY	
15.	POTOCSKÁWE' KÖRÖSI ANITA	
16.	RIG LAJOS	
17.	DR. VANCs - Zsolt ANITA	
18.	CSÁNYI TAMÁS	
19.	JAKAB PÉTER	
37.	DR. SZÉL BERNADETT	
38.		
39.		
40.		
41.		
42.		

Ügyszám: V/00732/2019

Első irat érkezett: 2019.04.29

Az ügy tárgya: A Kúriának a pénzügyi intézmények fogyasztói kölcsönszerződéseire vonatkozó jogegységi határozatával kapcsolatos egyes kérdések rendezéséről szóló 2014. évi

XXXVIII. törvényben rögzített elszámolás szabályairól és egyes egyéb rendelkezésekről szóló 2014. évi XL. törvény 37. § és 37/A. §-nak nemzetközi szerződésbe ütközésének vizsgálata (devizahitel, fogyasztói kölcsönszerződés, elszámolás szabályai)

Eljárás típusa: Nemzetközi szerződésbe ütközés vizsgálata

Indítványozók típusa: az országgyűlési képviselők egynegyede

Előadó alkotmánybíróra szignálás napja: 04/29/2019

Előadó alkotmánybíró: Szabó Marcel Dr.

Az indítvány lényege:

Az indítványozó országgyűlési képviselők egynegyede - az Alaptörvény 24. cikk (2) bekezdésének f) pontja, továbbá az Abtv. 32. § (2) bekezdése alapján - a Kúriának a pénzügyi intézmények fogyasztói kölcsönszerződéseire vonatkozó jogegységi határozatával kapcsolatos egyes kérdések rendezéséről szóló 2014. évi XXXVIII. törvényben rögzített elszámolás szabályairól és egyes egyéb rendelkezésekről szóló 2014. évi XL. törvény (DH2 törvény) 37. § és 37/A. §-nak nemzetközi szerződésbe ütközésének megállapítását és megsemmisítését kérte az Alkotmánybíróságtól.

A DH2 törvény 37. §-a szerint az e törvény hatálya alá tartozó szerződések alapján a szerződés érvénytelenségének vagy a szerződés egyes rendelkezéseinek érvényességének megállapítása - az érvénytelenség okától független - a bíróságtól a fél érvénytelen jogkövetkezményeinek - a szerződés érvényes vagy a határozatig terjedő időre tényleges hatályossá nyilvánításának - alkalmazására is kiterjedően kérheti.

A DH2 törvény 37/A. §-a szerint az érvénytelenség jogkövetkezményeinek levonása során a felek fizetési kötelezettségét a bíróság az e törvényben meghatározott elszámolási szabályok alapján határozza meg.

Az EUMSZ 288. cikke értelmében az Unió hatásköreinek gyakorlása érdekében az intézmények rendeleteket, irányelveket, határozatokat, ajánlásokat és véleményeket fogadnak el.

Az indítványozó álláspontja szerint a DH2 törvény 37. § és 37/A. § megsérti az EUMSZ 288. cikkét, mivel nem biztosítja az irányelvben előírt követelményeket, mivel a szerződés érvényes vagy hatályossá nyilvánítja a fogyasztót, nem tud arról, hogy a jogi és ténybeli helyzetbe kerülni, a tisztességtelen kikötés hiányában lett volna. Hangsúlyozzák, hogy bár a rendes bíróság mérlegelési jogkörébe tartozik, hogy egy adott szerződés megsemmisíthető-e vagy sem, a megsemmisíteni kért törvényt minden esetben kizárja azt, hogy a fogyasztó a bírósági ítéletet folytán abba a helyzetbe kerüljön, hogy a szerződés teljesen érvénytelen.

Az Alkotmánybíróság nemzetközi szerződésbe ütközés vizsgálata tárgyában
– dr. Szabó Marcel alkotmánybíró párhuzamos indokolásával – meghozta a következőt

v é g z é s t:

Az Alkotmánybíróság a Kúriának a pénzügyi intézmények fogyasztói kölcsönszerződéseire vonatkozó jogegységi határozatával kapcsolatos egyes kérdések rendezéséről szóló 2014. évi XXXVIII. törvényben rögzített elszámolás szabályairól és egyes egyéb rendelkezésekről szóló 2014. évi XL. törvény 37. §-a és 37/A. §-a nemzetközi szerződésbe ütközésének vizsgálatára irányuló indítványt visszautasítja.

Dr. Szabó Marcel alkotmánybíró párhuzamos indokolása

[13] 1. Maradéktalanul egyetértek az indítvány visszautasításával és a végzés indokolásával is, azonban az indítvány mögött meghúzódó alapprobléma társadalmi jelentőségére tekintettel fontosnak tartom külön is kiemelni az alábbiakat.

[14] Az Európai Bíróság már a C-06/77. számú, Simmenthal (ECLI:EU:C:1978:49) állást foglalt abban a kérdésben, hogy az új jog hatékony érvényesülésének követelményével ellentétes az a tagi (olasz) jogszabály, mely azt követelte meg az olasz bíróságoktól, hogy az eljárás leállítása mellett az új joggal ellentétes olasz jogszabály alkotmánybírói megsemmisítését. Ebből az is következik, hogy az esetlegesen az uniós joggal ellentétesnek bizonyuló tagjai (jelen esetben magyar) jogszabály félretételére az első jog elsőbbségéből következően az Alkotmánybíróság eljárásától független is sor kerülhet, sőt arra az egyedi ügyben eljáró bíróságok nem csupán jogosultak, hanem kötelesek is.

[15] Az Európai Bíróság az elmúlt években számos elvi jelentőségű előzetes döntéshozatali eljárás keretében foglalkozott az ún. devizahitelekkel kapcsolatos jogi kérdésekkel, mely következtetések a devizahitelekkel kapcsolatos perekben nem hagyhatóak figyelmen kívül. Ezen, már befejeződött az előzetes döntéshozatali eljárások eredményeként az egyedi peres ügyekben eljáró bíróságok előtt az alábbi lehetőségekről.

[16] 2. Ez úgy ítéli meg, hogy az adott egyedi ügyre vonatkozó jog valamely eleme további értelmezési szorul (ideértve azt a kérdést is, hogy a magyar jog valamely szabálya összeegyeztethető-e az állandó jogból közvetlenül fakadó követelménykel), újabb előzetes döntéshozatali eljárást okozhatnak, és ezt követően az Európai Bíróság útmutatásának megfelelően járhatnak el.

[17] 3. Amennyiben úgy ítélik meg, hogy az uniós jog teljesen egyértelmű, azonban a magyar jog valamely szabálya ellentétes az új jogból fakadóan kötelesek a hatályos joggal ellentétes szervek (magyar) jogszabályi rendelkezéseinek automatikus

félretételére. Ez esetben az ügyet oly módon kell eldönteni, mintha a kérdéses magyar jogszabályi rendelkezés egyáltalán nem létezne.

[18] 4. Ha úgy ítélik meg, hogy az uniós jog teljesen egyértelmű, és a magyar jog valamely szabálya nem ellentétes az uniós jog rendelkezéseivel, úgy az ügyet a magyar jog szabályai alapján kell eldönteni, azonban a közvetett hatályú elvből következően az eljáró bíróságok a magyar jogot kötelesek oly módon értelmezni, hogy az összhangban álljon az uniós jog irányadó rendelkezéseivel. Mindez azt jelenti, hogy nem tulajdonítható a magyar jogszabályi rendelkezéseknek olyan értelmezés, amely az új joggal ellentétes eredményre vezet.

[19] Megjegyzem, hogy azok a Kúria Konzultációs Testületének állásfoglalásai, ajánlásai nem jogszabályok, ekként sem devizahitelekkel kapcsolatos perekben, sem más eljárásokban sem közvetlen, sem közvetett formában nem képezhetik az egyedi bírói döntések alapját; a Kúria, ezt szükségesnek tartja, a bíróságok jogalkalmazásának egységét az Alaptörvény 25. cikkének (3) bekezdésének megfelelően a bíróság elfogadja a kötelező jogegységi határozatok biztosításával.

Budapest, 2020. június 30.

Dr. Szabó Marcel sk,
alkotmánybíró

<http://public.mkab.hu/dev/dontesek.nsf/0/192C3DE5E48E0FF3C12583EC0034F046?OpenDocument>

(Majd figyelni kell, mikor jelenik meg az a megoldás a devizahiteles perekben és milyen hatást ér el a Törvényszékeken, Ítéltáblákon és a Kúrián...)

Az egyik kezdeményező civil szervezetnek van honlapja. Ők így számoltak be erről a döntésről:

„Összefoglalva röviden:

Álláspontunk szerint az Alkotmánybíróság - jelenleg - teljes mértékben a konkrét perben eljáró bíróságok hatáskörébe utalja a közösségi jog és a nemzeti jog kollúziójának esetére azt az alkalmazandó jogkövetkezményt, hogy ilyen esetben a bíróságok - mérlegeléstől függően - kötelesek a nemzeti jogszabályt figyelmen kívül hagyni.”

27. JÚL.

A Kúria konzultációs testületének véleményei „sem közvetlen, sem közvetett formában nem képezhetik az egyedi bírói döntések alapját az Alkotmánybíróság szerint

Kategória: **Hireink** | Megjelent: 2020. július 27. hétfő, 10:49 |

Írta: Hiteles Magyarok Fóruma Egyesület | Találatok: 1637 | | | 27 júl.

Az un. devizában nyilvántartott hitelezés kapcsán az Alkotmánybíróságon V-732/2019. számon született döntés nemcsak ennek a mintegy 3,5 – 4 millió magyar embert (adós, adóstárs, zálogkötelezett és családtagjaik) szempontjából kiemelt jelentőségű.

A V-732/2019. számú ügyel kapcsolatos beadványok és a döntés mindenki számára itt ([V/732/2019.](#)) elérhető, pontos annak részleteibe nem megyünk bele, de **röviden összefoglaljuk a lényegét.**

Az indítványozó ellenzéki parlamenti képviselők – az Adóskamara, a Hiteles Magyarok Fóruma Érdekvédelmi Egyesület kezdeményezésére és együttműködésével – kérték a DH2 tv. 37.§ és 37/A.§-ainak megsemmisítését azon az alapon, hogy az az EUMSZ 288. cikkébe ütközik.

A kérelem indokolása – nagyon röviden! – nem az volt, hogy a törvény kötelezően a jogkövetkezmény iránti kérelmet is elő ír a perben a felperesi fogyasztó számára, hanem az, hogy ezt csupán

- a szerződés érvényessé nyilvánításában,
- vagy a szerződés határozathozatalig tartó hatályosság nyilvánításában

jelölheti meg, ezzel elzárva a fogyasztót attól, hogy a pénzintézettel kizárólag az adott és kapott szolgáltatások figyelembevételével számoljon el. (eredeti állapot helyreállítása)

Az EUMSZ 288. cikkébe ütközés pedig – az indítványozók szerint – azért valósult meg, mivel a szerződés 288. cikke minden tagállam számára egyes Uniós irányelvekben – jelen esetben a 93/13/EGK irányelvről van szó – meghatározott célt - formától függetlenül - kötelezővé teszi.

A teljes értékelés itt érhető el:

<http://hitelesmagyar.info/index.php/hireink/173-a-kuria-konzultacios-testületenek-velemenyei-sem-kozvetlen-sem-kozvetett-formaban-nem-kepezhetik-az-egyedi-biroi-dontesek-alapjat-az-alkotmanybirosag-szerint-3>

Zárszó és ajánló

Idő kell ahhoz, hogy alaposan értékelni tudjuk a lakosság 2,3 millió devizahiteles szerződés általi kifosztását.

Passzív és közönyös állami hivatalok, felügyeleti- és fogyasztóvédelmi szervezetek. Maffiaszerűen működő végrehajtók. Hivatásukat megtagadó közjegyzők. Bankszektor hatása alatt lévő minisztériumok és bíróságok. Hihető mindez? Aki nincs benne, el sem hiszi.

Aki nem volt benne, az összegyűlt dokumentumok által megismerheti a történeteket.

Az Alkotmánybíróság honlapján külön vannak gyűjtve a devizahiteles ügyek:

devizahiteles **ügyek**

Áttekintés az Alkotmánybíróság által befejezett devizahiteles ügyekről

(2021. december 1-i állapot. A felsorolás 2016-tól kezdődően csak az érdemi döntéssel befejezett ügyeket tartalmazza.)

<https://alkotmanybirosag.hu/devizahiteles-ugyek/>

Az elmúlt évek Európai Unió Bíróságán született ítéletek és a bennük lévő indoklások, hivatkozások alapján meg lehet állapítani, mennyire volt felkészült, mennyire volt részrehajló pl. az Alkotmánybíróság hazánkban? Jogosak voltak-e a panaszokban felsorolt észrevételek?

A Magyar Elektronikus Könyvtárban elérhető összesítések, dokumentum gyűjtemények

Parlamenti bizottságokat és a Magyar Nemzeti Bankot szerettem volna bevonni a devizahitelezés megismerésébe és a megoldás kidolgozásába. Mindenhonnan kemény elutasítást kaptam. Az utókor majd megítéli a politikusok és a pénzügyi vezetők szerepét... Ebben segíthet majd ez a három dokumentum kötet.

El nem mondhatott hozzászólás az Igazságügyi bizottságban

<https://mek.oszk.hu/24500/24509/>

Probléma ismertetés és megoldási út az Igazságügyi bizottságnak

<https://mek.oszk.hu/22700/22795/>

A Felügyelet felelőssége és közönye

<https://mek.oszk.hu/24600/24603/>

Javasoltam a Kúriának, hogy az észlelt PSZÁF megtévesztések miatt értékelje át a jogegységi határozatok megállapításait, a Magyar Nemzeti Banknál, majd a Legfőbb Ügyészségnél kértem, hogy kezdeményezzék a Kúriánál a jogegységi határozatok felülvizsgálatát:

A PSZÁF alaposan félrevezette 2013-ban a Kúriát - értékelés 2021-ben

<https://mek.oszk.hu/22300/22368/>

Az MNB-nél és a GVH-nál kezdeményeztem hivatalos eljárást, hogy vizsgálják ki, milyen módon tévesztették meg a devizahitelezés során a fogyasztókat. Nem vizsgáltak semmit, így bepereltem mindkét hivatalt. Ezeket a pereket természetesen elvesztettem.

DEVIZAHITEL – A megtévesztés esetei

<https://mek.oszk.hu/19100/19109/>

DEVIZAHITEL – A Gazdasági Versenyhivatal (GVH) felelőssége

<https://mek.oszk.hu/21900/21936/>

Az Ügyészségnél 2016-ban (is) kezdeményeztem vizsgálatokat:

DEVIZAHITEL – Tisztelt Ügyészség...

<https://mek.oszk.hu/18300/18357/>

A Kúria figyelmét felhívtam a jogegységi határozatok valótlan állításaira:

DEVIZAHITEL – A Kúria valótlan állításai

<https://mek.oszk.hu/18300/18356/>

Négy éve készítettem összesítést a parlamenti képviselőjelöltek számára:

DEVIZAHITEL – Kézikönyv képviselőknek

<https://mek.oszk.hu/18300/18360/>

Összegeztem a parlamenti pártok devizahiteles álláspontjait, megoldási javaslatait:

DEVIZAHITEL – A Parlamenti pártok tervei 2022 előtt

<https://mek.oszk.hu/22600/22658/22658.pdf>

Az észlelt devizahiteles jogállamisági hiányosságok miatt az Európai Parlamenthez fordultam:

DEVIZAHITEL – Petíció az Európai Parlamenthez

<https://mek.oszk.hu/22000/22032/>

DEVIZAHITEL – Újabb két petíció az Európai Parlamenthez

<https://mek.oszk.hu/22100/22122/>

Additions to the (non-) enforcement of EU consumer protection directives in cases of "foreign currency denominated borrowings" related procedures in Hungary

<https://mek.oszk.hu/22100/22145/>

Összegeztem az Adóskamara dokumentumait:

DEVIZAHITEL – Adóskamara dokumentumok 2018.Q1-Q2

<https://mek.oszk.hu/18500/18504/>

Társszerzője vagyok egy nemzetközi devizahiteles kötetnek:

Devizahitel? Tanulmányok, esszék vitairatok a „speciális banki termékről”

Devizahitel – adós és érdekvédő civil szemszögekből

A 105 oldaltól a 129. oldalig

<https://mek.oszk.hu/19100/19119/>

A devizahiteles törvények keletkezésekor készítettem az első elemzésem:

DEVIZAHITEL – Hol az (i)gazság?

<https://mek.oszk.hu/18300/18355/>

Készítettem tavaly egy általánosabb társadalmi összeállítást-gyűjtést is:

VESZÉLY ismertetés és felhívás cselekvésre

<https://mek.oszk.hu/23000/23005/23005.pdf>

Számomra most a legfontosabb a saját perem, mely 12 év után már a Kúrián van. Részletes beszámolót állítottam össze a perem tartalmáról.

A bíró szóbeli indoklása és a valóság

<https://mek.oszk.hu/23200/23220/23220.pdf>